EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 5.3.2014
COM(2014) 130 final

ANNEXES 1 to 3

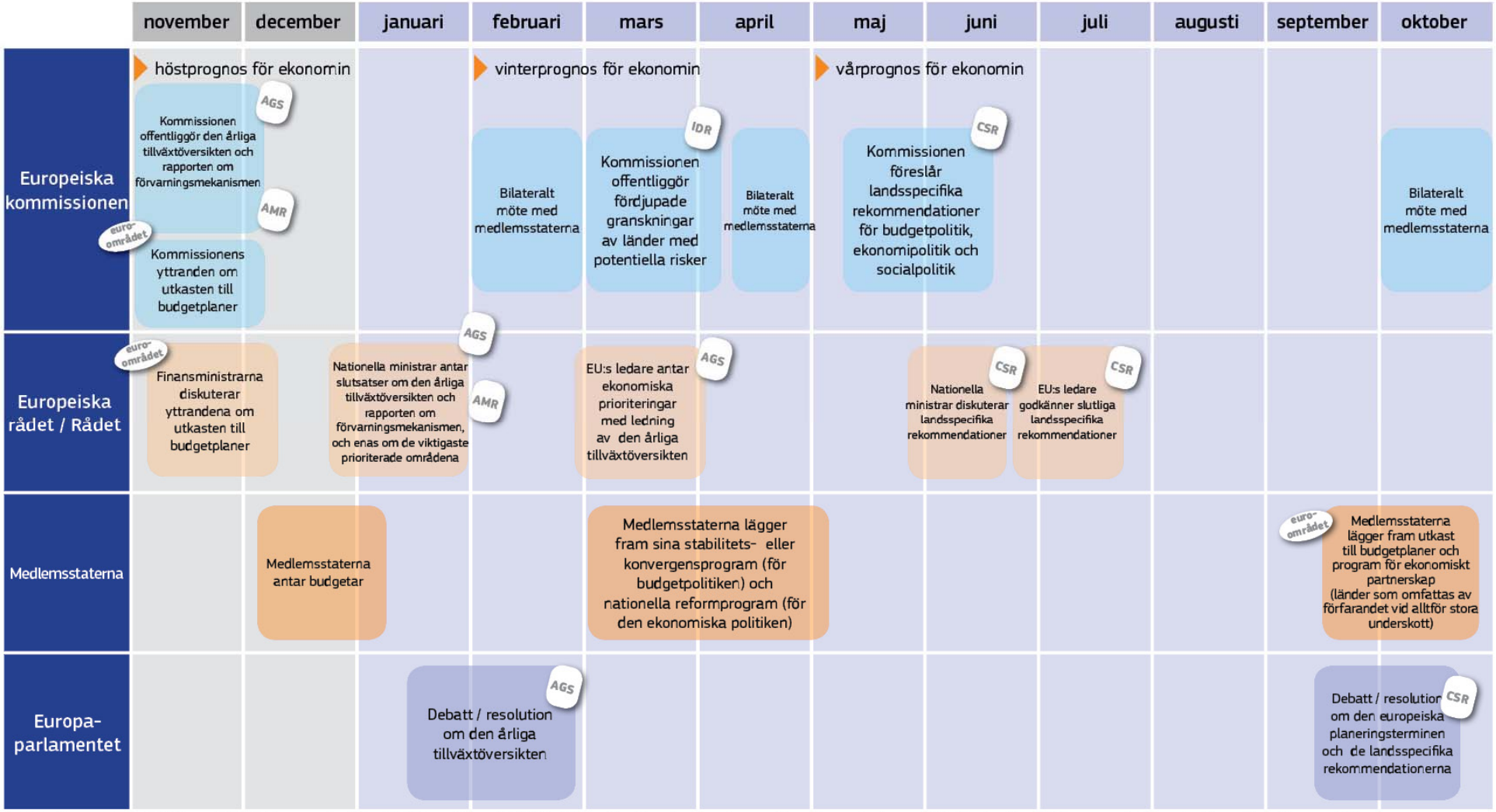
BILAGOR

till

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN

**En genomgång av strategin Europa 2020
för smart, hållbar tillväxt för alla**

Bilaga I: De viktigaste stegen inom ramen för den europeiska planeringsterminen

Ordlista för engelskan: **AGS**: Annual Growth Survey - den årliga tillväxtöversikten; **AMR**: Alert Mechanism Report - rapporten om förvarningsmekanismen; **CSR**: Country-Specific Recommendations – landsspecifika rekommendationer; **EDP**: Excessive Deficit Procedure - förfarandet vid alltför stora underskott; **IDR**: In-Depth Review- fördjupade granskningar

Europeiska kommissionen

Bilaga II: Översikt över framstegen med Europa 2020-målen

Bakgrund:

I denna bilaga granskas följande punkter för vart och ett av målen i Europa 2020:

- Framstegen hittills på EU-nivå och möjliga scenarier fram till 2020.
- De senast tillgängliga uppgifterna gällande nationella resultat och ländernas mål för 2020.
- Utvecklingen av de nationella resultaten och några internationella jämförelser där detta är möjligt.

Diagrammen grundar sig på senast tillgängliga uppgifter från och med februari 2014. EU-genomsnittet motsvarar EU-28 såvida inget annat anges.

Detaljerade uppgifter, med fler variabler, uppdateras regelbundet och finns på Eurostats webbplats:
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/headline_indicators

Mer information om målen finns på
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/headline_indicators/targets

En fullständig rapport med närmare förklaringar av metoder och statistik utarbetades under hösten 2013 och finns också på **http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-02-13-238/EN/KS-02-13-238-EN.PDF**

2020-MÅLET FÖR SYSSELSÄTTNING

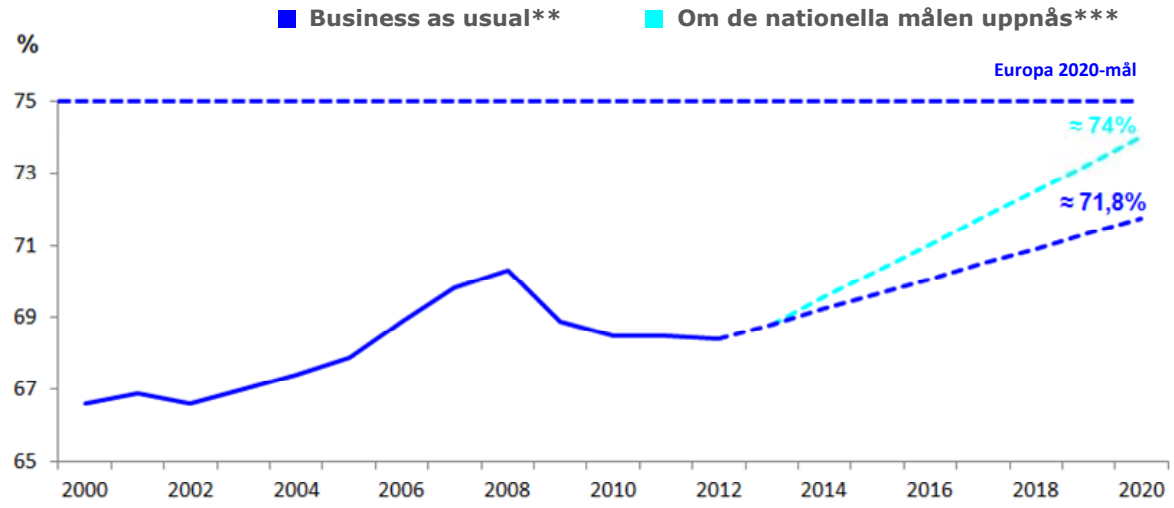
ÖKA SYSSELSÄTTNINGSNIVÅN I ÅLDERSKATEGORIN 20–64 ÅR TILL MINST 75 %.

1. Det aktuella läget i EU

Sysselsättningsnivån i EU har stagnerat under de senaste åren och ligger fortfarande under målet i Europa 2020-strategin att 75 % av befolkningen i åldrarna 20-64 ska ha ett arbete fram till 2020. Efter en stadig ökning av sysselsättningen från 66,6 %[1] år 2000 till 70,3 % år 2008, minskade sysselsättningsnivån 2009 till 68,9 % till följd av den kraftiga ekonomiska tillbakagången. Den sjönk ytterligare, till 68,5 % under 2010 och har sedan dess i stort sett legat stabilt på denna nivå. Under 2012 låg sysselsättningen på 68,4 %, det vill säga 6,6 procentenheter under målet på 75 %. Detta beror på en kombination av att finanskrisen gett negativa effekter på sysselsättningen och av att det tar tid innan förbättringar blir märkbara på arbetsmarknaden, samt det faktum att arbetsmarknadsreformerna i vissa medlemsstater går långsamt.

Stora framsteg, i synnerhet åtgärder för att främja återgången till inklu och sysselsättning, kommer att krävas för att nå sysselsättningsmålet för 2020. Med tanke på den aktuella situationen och på de små förbättringar som väntas ske vad gäller sysselsättningsgraden under de närmaste åren kommer Europa 2020-strategins sysselsättningsmål inte att kunna nås, utan sysselsättningsgraden kommer att vara 71,8 % år 2020. EU skulle behöva omkring 16 miljoner fler människor på arbetsmarknaden för att nå målet fram till 2020.

Sysselsättningsnivån i EU under 2000*, 2012 och 2020
(andel förvärvsarbetande personer i ålderskategorin 20–64)

Källa: Europeiska kommissionen

Anmärkning: baserat på aktuella förpliktelser skulle sysselsättningsgraden i EU kunna nå 71,8% fram till 2020.

** 2000 och 2001: Uppgifter avser EU-27.*

*** Uppskattade värden baserat på kommissionens prognos från 2013 för hösten 2014-2015 under antagande att sysselsättningen ökar till nivåerna för 2014-2015 och under beaktande av en minskning av den förvärvsarbetande befolkningen på 1,0 % under årtiondet.*

**** Inga mål uppsatta av UK: prognosen för EU utgår från 75 % för UK fram till 2020.*

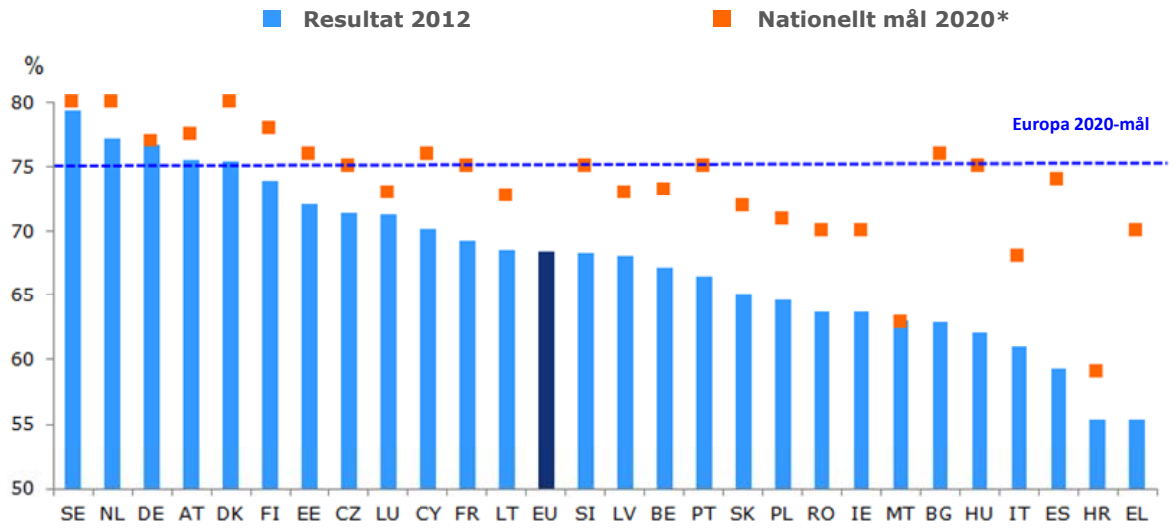
[1] Uppgifter avser EU-27.

2. Det aktuella läget och utvecklingen i medlemsstaterna

De flesta medlemsstater har långt kvar innan de når sitt mål för Europa 2020. De sysselsättningsmål som sattes av medlemsstaterna för 2020 varierar mellan 59 % och 62,9 % i Kroatien respektive på Malta (som redan nått sitt mål) till 80 % i Danmark, Nederländerna och Sverige. I Sverige och Tyskland var sysselsättningsgraden 79,4 % respektive 76,7 % år 2012. Dessa länder är således på god väg att nå sina mål på 80 % respektive 77 %. De länder där Europa 2020-målet är mest avlägset från 2012 års resultat är Spanien, Grekland, Bulgarien och Ungern, med en skillnad på mer än 10 procentenheter. Det råder därför tvivel om att dessa länder kommer att kunna nå sina mål 2020. Vad gäller de framsteg som gjorts har Tyskland och Österrike bäst resultat med höga sysselsättningsnivåer och relativt stark tillväxt sedan 2000. På andra ändan av skalan har Grekland, Spanien, Kroatien, Rumänien och Irland upplevt kraftig nedgång i sysselsättningen, och sysselsättningsnivån är fortfarande låg jämfört med andra medlemsstater.

Sysselsättningen i EU:s medlemsstater

(andel förvärvsarbetande personer i ålderskategorin 20–64)

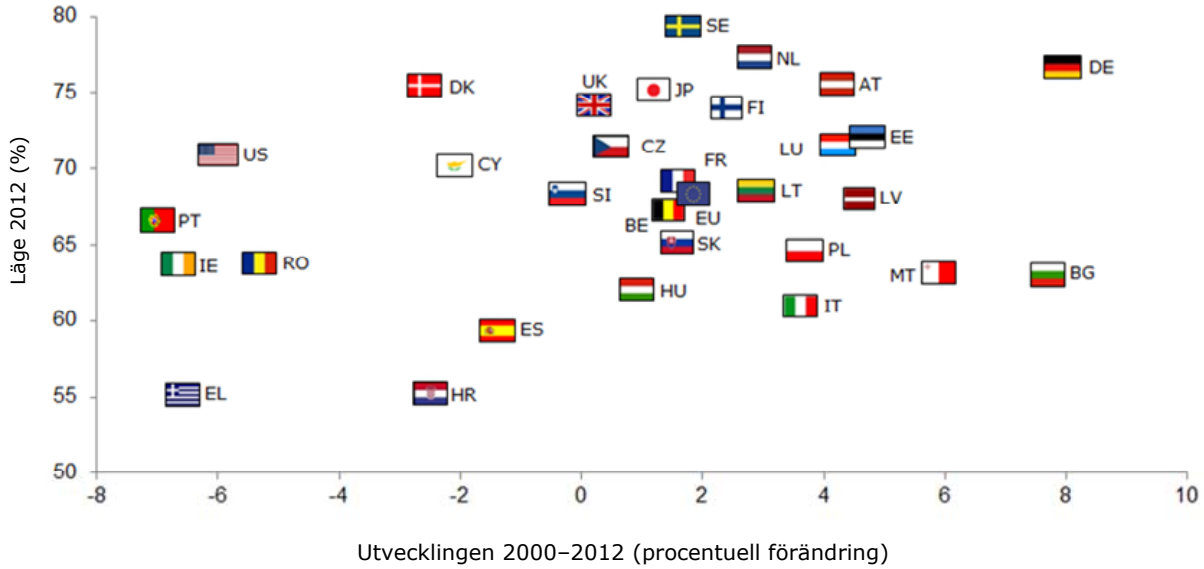
Källa: Europeiska kommissionen

Anmärkning: Under 2012 var sysselsättningsgraden i EU 68,4 %, jämfört med målet på 75 % för 2020.

** Inget mål uppsatt av UK. SE: målet långt över 80 %. IE: 69-71 % (70 % antas), IT: 67-69 % (68 % antas), CY: 75-77 % (76 % antas), AT: 77-78 % (77,5 % antas).*

Läget 2012 och framsteg sedan 2000 efter land

Utvecklingen mellan 2000 och 2012 (procentuell förändring)*

Utvecklingen 2000–2012 (procentuell förändring)

Källa: Europeiska kommissionen

Anmärkning: För EU som helhet ökade sysselsättningsgraden med 1,8 procentenheter 2000–2012 (horisontell axel) och nådde 68,4 % 2012 (vertikal axel).

** 2000: Uppgifter avser EU-27. HR: 2002-2012*

Skillnaderna i resultat mellan medlemsstaterna ökar och de regionala skillnaderna i de södra medlemsstaterna består. År 2012 varierade sysselsättningsnivån från 55,3 % i Grekland till 79,4 % i Sverige – skillnaden mellan det lägsta och det högsta värdet var således 24,1 procentenheter. Detta kan jämföras med situationen 2000 då skillnaden mellan det lägsta och högsta värdet var 22,7 procentenheter med en sysselsättningsnivå på 55,3 % i Bulgarien och 78 % i Danmark. Rent allmänt tenderar de norra och centrala europeiska medlemsstaterna till högre sysselsättningsnivåer än de södra och östra medlemsstaterna. I de södra och östra medlemsstaterna finns det dessutom stora regionala skillnader i sysselsättningsnivåerna. I de norra och centrala medlemsstaterna däremot ligger sysselsättningen i de olika regionerna på ganska jämna, höga nivåer.

EUROPA 2020-MÅLET FÖR FORSKNING OCH UTVECKLING

INVESTERA 3 % AV BNP I FORSKNING OCH UTVECKLING

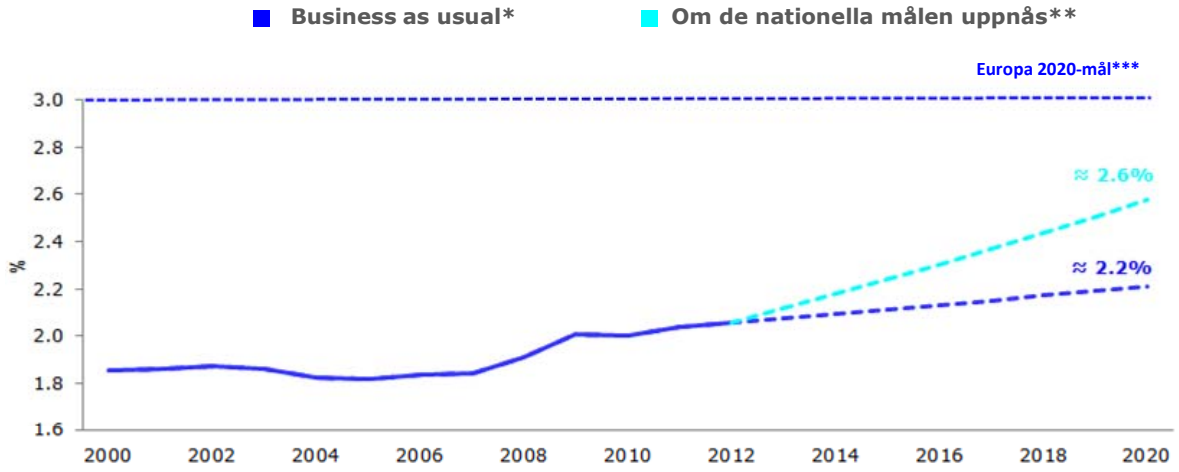
1. Det aktuella läget på EU-nivå

Utgifterna för forskning och utveckling i EU har ökat något under den senaste tiden men ligger fortfarande under Europa 2020-målet på 3 %. EU:s mål för forskning och utveckling (FoU) uttrycks som FoU-intensitet, som är ett mått på den privata och offentliga sektorns inhemska bruttoutgifter för forskning och utveckling som andel av BNP eller den andel av BNP som investeras i forskning och utveckling. Den offentliga finansieringen av forskning och utveckling är ett direkt mått på hur stora ansträngningar som görs från offentligt håll till stöd för FoU. Genom att övervaka den privata finansieringen av FoU kan man utvärdera effektiviteten av åtgärder som syftar till att locka fram och främja företagsinvesteringar i FoU samt utvecklingen och tillväxten av kunskapsintensiva företag. Efter att ha legat på en stabil nivå på omkring 1,85 % mellan 2000 och 2007 har EU:s inhemska bruttoutgifter för forskning och utveckling som andel av BNP sedan dess ökat endast måttligt. EU:s inhemska bruttoutgifter för forskning och utveckling år 2012 utgjorde 2,06 % av BNP, vilket är nästan en procentenhet mindre än målet på 3 % och betydligt lägre än respektive andel i USA.

De senaste framstegen mot målet på 3 % beror främst på åtgärder på EU- och medlemsstatsnivå. Åtgärderna syftar till att uppmuntra privata investeringar i FoU, huvudsakligen genom förbättrade ramvillkor och skatteincitament, och för att trots krisen skydda och främja offentlig finansiering av FoU i enlighet med principen om tillväxtfrämjande konsolidering av de offentliga finanserna. Jämfört med den internationella konkurrensen beror EU:s brister främst på de låga nivåerna av privat investering.

Under de rådande omständigheter kommer Europa 2020-målet för forskning och utveckling sannolikt inte att nås fram till 2020. Enligt de senaste utsikterna och om de aktuella reformerna och ekonomiska ansträngningarna fortsätter förväntas de inhemska bruttoutgifterna för FoU som andel av BNP ligga kvar under målet på 3 % fram till 2020. För att målet ska kunna uppfyllas måste utgifterna för FoU i EU öka med det dubbla varje år jämfört med perioden 2007-2012. För att målet på 3 % ska kunna nås fortare behövs en snabbare strukturell förändring mot mer kunskapsbaserade näringsverksamheter.

Inhemska bruttoutgifter för FoU i EU i % av BNP under 2000, 2012 och 2020

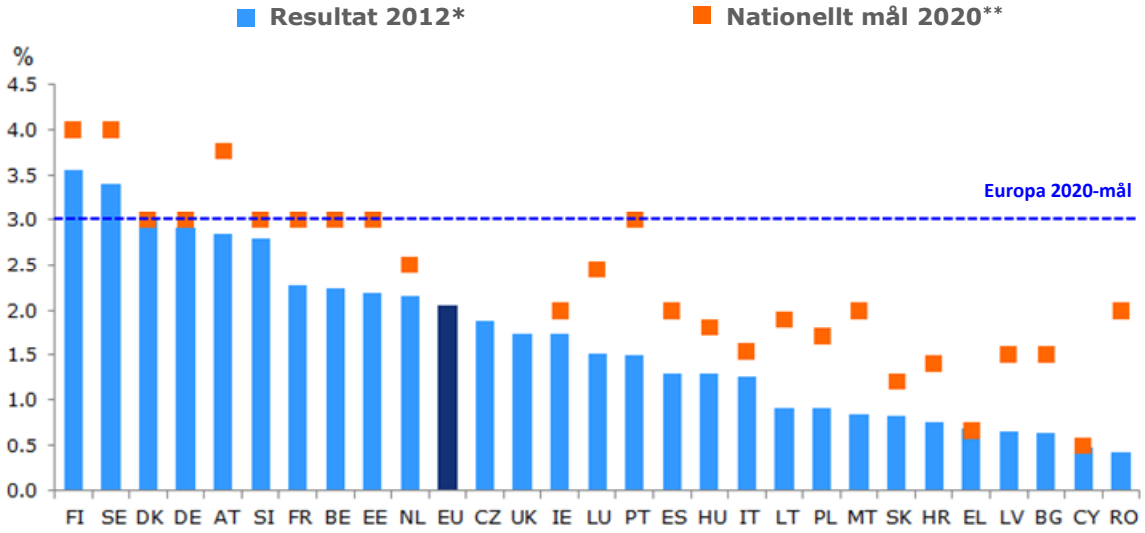
Källa: Europeiska kommissionen

Anmärkning: baserat på aktuella förpliktelser skulle EU:s investeringar i FoU kunna uppgå till 2,2 % fram till 2020.
** Scenariot baseras på att de aktuella reformerna och ekonomiska ansträngningarna fortsätter.*
*** Inga mål uppsatta av CZ och UK: 2020 års siffror har uppskattats av kommissionens avdelningar.*
**** EU:s mål omfattar utgifter för FoU av mellanstatliga forskningsinstitut, vilka inte ingår i medlemsstaternas utgifter för FoU.*

2. Det aktuella läget och utvecklingen i medlemsstaterna

Ambitionsnivån och framstegen mot Europa 2020-målen skiljer sig åt mellan medlemsstaterna, Medlemsstaterna har olika höga ambitionsnivåer i fråga om forskning och utbildning, vilket återspeglas i de nationella målen. Finland och Sverige, som redan har högst FoU-intensitet i EU, har satt upp det ambitiösaste målet att 4 % av BNP ska investeras i forskning och utbildning fram till 2020. Cypern och Grekland har de lägsta målen på 0,5 respektive 0,67 %. Andra länder har satt upp nåbara men inte överambitiösa mål, till exempel Italien med 1,53 %. Grekland nådde under 2012 sitt mål att avsätta 0,67 % av landets BNP till forskning och utbildning. Tyskland, Danmark och Cypern närmar sig också sina respektive mål. Rumänien, Portugal, Malta och Litauen ligger minst 1 procentenhet under sina respektive mål och har således en bit kvar att gå. Länderna har gjort olika stora framsteg sedan 2000. Estland gjorde större framsteg än genomsnittet i EU under 2012 och hade den största ökningen av den andel av BNP som investeras i FoU, medan FoU-intensiteten i Kroatien, Luxemburg och Förenade kungariket sjönk och låg under genomsnittet.

Investering i FoU i EU-länderna i % av BNP

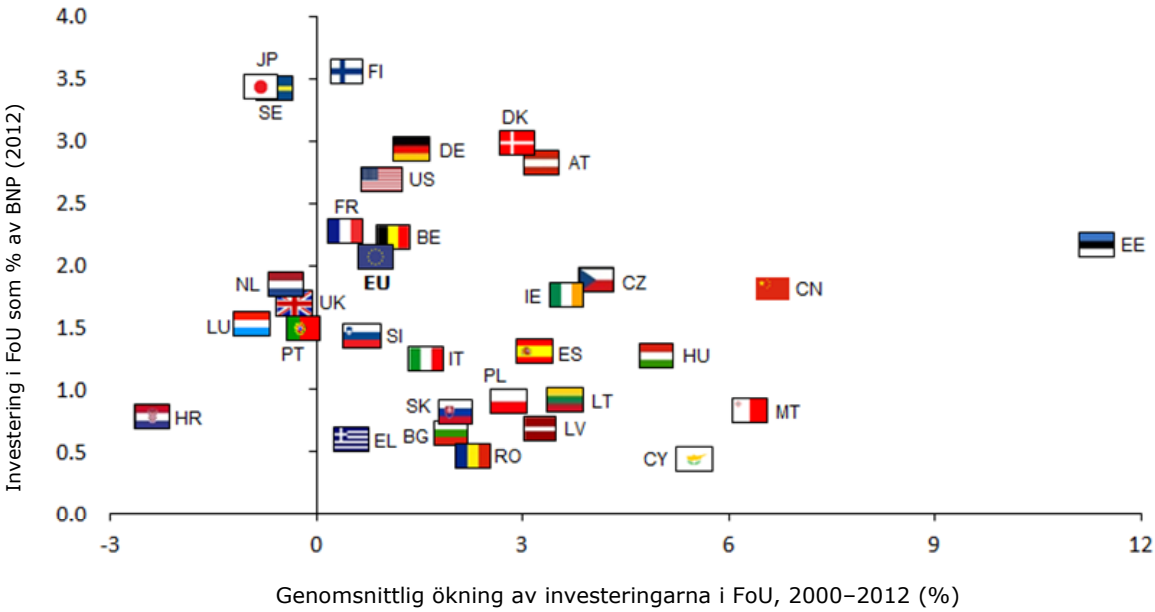
Källa: Europeiska kommissionen

Anmärkning: år 2012 uppgick FoU-intensiteten i EU till 2,06 % av BNP jämfört med målet på 3 % för 2020.

** LU: 2010.*

*** Inga mål uppsatta av CZ (endast för den offentliga sektorn) och UK. IE: målet är 2,5 % av BNI vilket uppskattas motsvara 2 % av BNP. LU: målet ligger mellan 2,30 % och 2,60 % av BNP (2,45 % antas). PT: målet ligger mellan 2,70 % och 3,30 % av BNP (3 % antas).*

Läget 2012 och framsteg sedan 2000 efter varje land

Källa: Europeiska kommissionen

Anmärkning: investeringarna i FoU i EU ökade med 0,9 % per år under 2000-2012 (horisontell axel) och nådde 2,06 % år 2012 (vertikal axel).

**Prestation: EL, SI: 2007; LU, NL, RO: 2010; US, JP, CN: 2011. Framsteg SI: 2000-2007; LU, NL, RO: 2000-2010; CN: 2000-2011; EL: 2001-2007; HR: 2002-2012; HU, MT: 2004-2012; SE: 2005-2012; US: 2006-2011; DK: 2007-2012; JP: 2008-2011; PT: 2008-2012; FR: 2010-2012.*

Det finns tydliga skillnader mellan norra och södra Europa i fråga om investeringar i FoU. Skillnaderna mellan länderna i fråga om FoU-intensitet har ökat under det senaste årtiondet. Enligt tillgängliga uppgifter varierade de inhemska bruttoutgifterna för forskning och utveckling som andel av BNP från 0,37 % i Rumänien till 3,35 % i Finland år 2000, vilket är en skillnad på 2,98 procentenheter. Denna skillnad ökade med 3,13 procentenheter under 2012, då Rumänien låg på 0,42 % och Finland på 3,55 %. Rent allmänt satsar de nordeuropeiska länderna mest på FoU, medan länderna i östra och södra Europa ligger långt ner på skalan. På regional nivå ligger FoU-investeringarma i de länder med den lägsta FoU-intensiteten genomgående på låga nivåer i alla regioner. I de länder som har högst FoU-intensitet finns det vissa regioner som släpar efter det högt satta nationella målet.

EUROPA 2020-MÅLET FÖR KLIMAT OCH ENERGI (1)

MINSKA UTSLÄPPEN AV VÄXTHUSGASER MED MINST 20 % JÄMFÖRT MED 1990 ÅRS NIVÅER

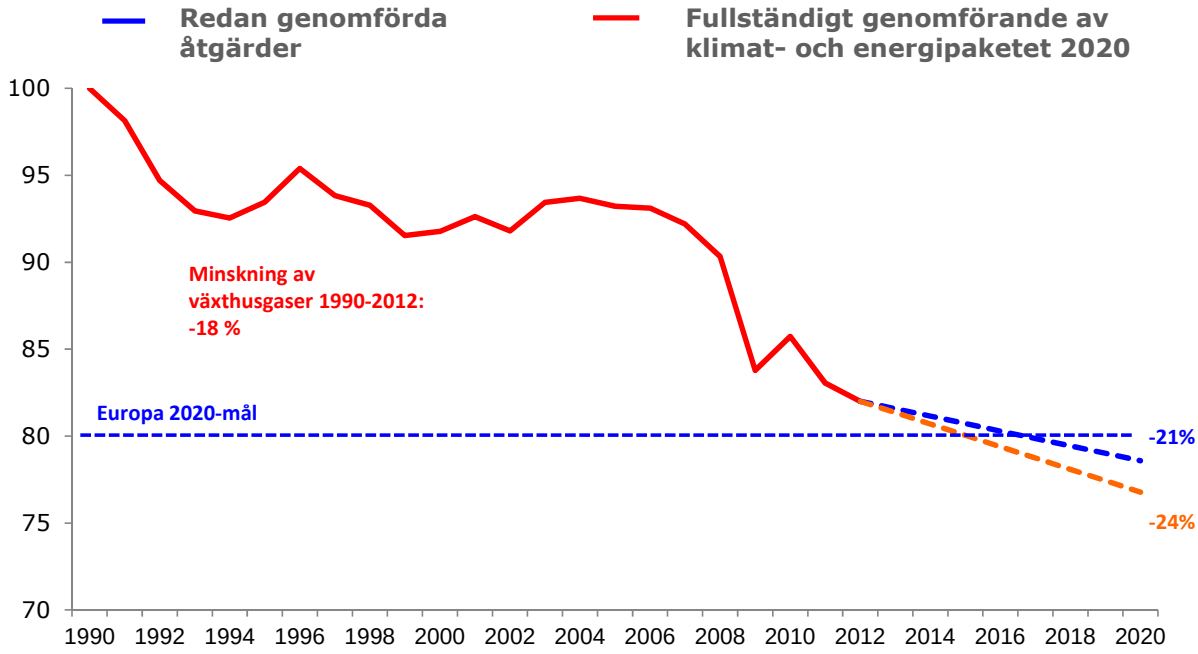
1. Det aktuella läget på EU-nivå

EU har minskat utsläppen av växthusgaser ordentligt och närmar sig nu sitt Europa 2020-mål att utsläppen av växthusgaser ska vara 20 % lägre än 1990. Mellan 1990 och 2012 minskade utsläppen av växthusgaser i EU med 18 %. Den aktuella klimat- och energipolitiken har bidragit till framstegen, men även den ekonomiska tillbakagången har haft stor betydelse för denna minskning. Utsläppen av växthusgaser ökade något under 2010, till följd av den tillfälliga återhämtningen. Resultatet är ännu viktigare om man tänker på att den europeiska ekonomin har växt med ca 45 % i reala termer sedan 1990. Det visar tydligt att ekonomisk tillväxt och utsläpp av växthusgaser inte längre går hand i hand. Till följd av detta sjönk koldioxidintensiteten, det vill säga andelen utsläpp per enhet BNP, i den europeiska ekonomin till nästan hälften 2012 jämfört med 1990.

Baserat på de senaste trenderna verkar Europa 2020-målet beträffande utsläpp av växthusgaser inom räckhåll. Om de senaste årens positiva utveckling fortsätter skulle det ursprungliga målet överträffas och utsläppen av växthusgaser minskas med 24 % fram till 2020.

Utsläpp av växthusgaser under 2000, 2012 och 2020

(index 1990=100)

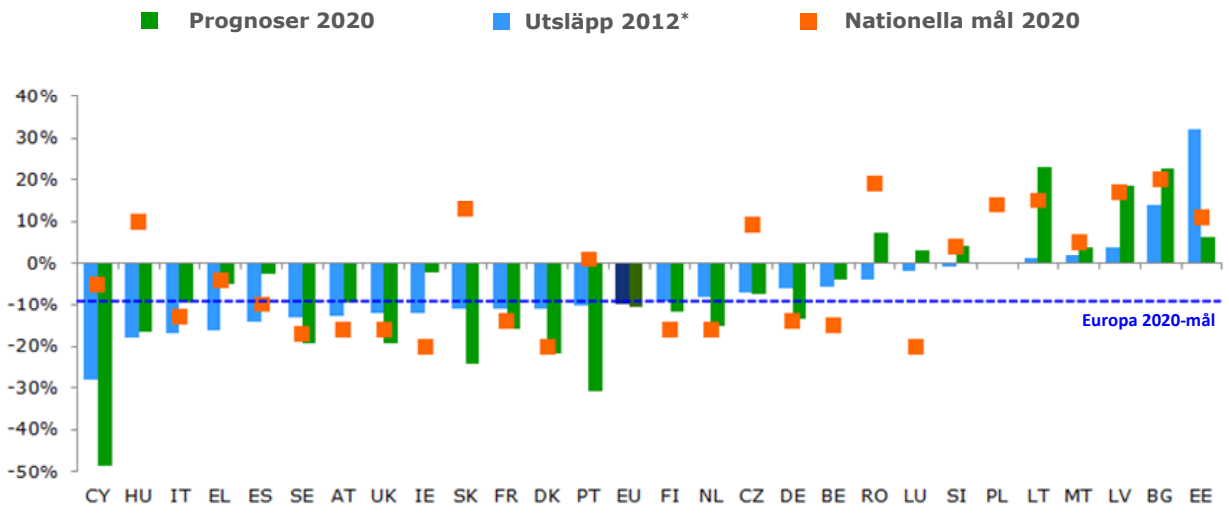
Källa: Europeiska kommissionen

Anmärkning: om klimat- och energipaketet för 2020 genomförs fullt ut kan EU minska sina utsläpp av växthusgaser med 24 % fram till 2020 jämfört med 1990.

2. Det aktuella läget och utvecklingen i medlemsstaterna

Ungefär hälften av medlemsstaterna har redan uppnått sina Europa 2020-mål för minskning av utsläppen av växthusgaser i sektorer som inte omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter[2]. De nationella målen på detta område gäller utsläpp av växthusgaser i sektorer som inte omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter, jämfört med 2005 års nivåer. Målen sträcker sig från en minskning av utsläppen på 20 % till en ökning på 20 %. Enligt uppgifter för 2012 låg utsläppen av växthusgaser under respektive mål för 2020 i 15 medlemsstater (Cypern, Ungern, Italien, Grekland, Spanien, Portugal, Tjeckien, Rumänien, Slovakien, Litauen, Slovenien, Malta, Lettland, Bulgarien och Polen). De flesta andra medlemsstater har också sänkt sina utsläpp och därmed gjort vissa framsteg, utan att ännu nå sitt mål. Luxemburg, Danmark, Tyskland, Belgien, Finland och Nederländerna är de länder som har längst kvar till sitt mål. Enligt de senaste tillgängliga nationella prognoserna är de aktuella åtgärderna inte tillräckliga för att de nationella målen ska nås 2020 i 13 medlemsstater (Tyskland, Nederländerna, Lettland, Bulgarien, Italien, Finland, Österrike, Spanien, Litauen, Belgien, Irland och Luxemburg).

Utsläpp av växthusgaser i EU:s medlemsstater inom sektorer som inte omfattas av EU:s utsläppshandel

Källa: Europeiska miljöbyrån

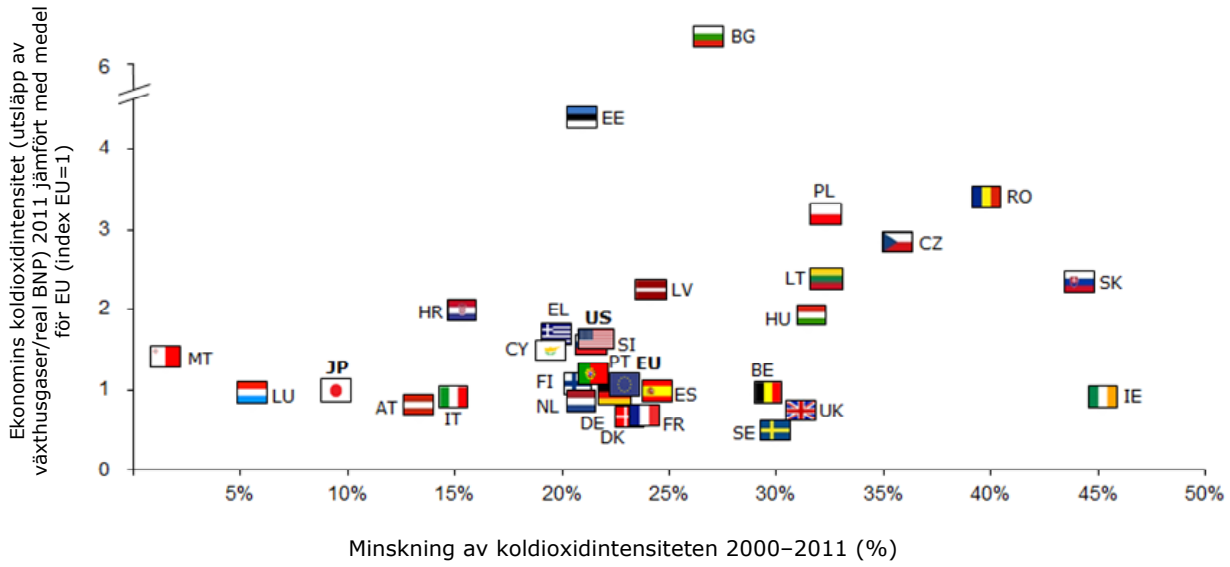
Anmärkning: utsläppen av växthusgaser i sektorer som inte omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter var 10 % lägre 2012 än 2005.

**Sektorer som inte omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter, jämfört med 2005, baserat på ungefärliga data.*

[2] EU:s system för handel med utsläppsrätter sätter ett tak för industrisektorer med stora mängder utsläpp. Företag kan köpa och sälja utsläppsrätter under detta tak.

Mellan 2000 och 2011 minskade koldioxidintensiteten i alla medlemsstater, men utvecklingen varierar kraftigt. Länder med hög koldioxidintensitet har lyckats sänka den ordentligt, medan framstegen i länder med låg koldioxidintensitet är begränsade.

Det aktuella läget 2011 och framsteg med avseende på koldioxidintensitet sedan 2000 i varje land

Källa: Europeiska kommissionen

Anmärkning: under 2011 låg de flesta medlemsstaterna nära genomsnittet i EU i fråga om koldioxidintensitet och framsteg.

EUROPA 2020-MÅLET FÖR KLIMAT OCH ENERGI (2)

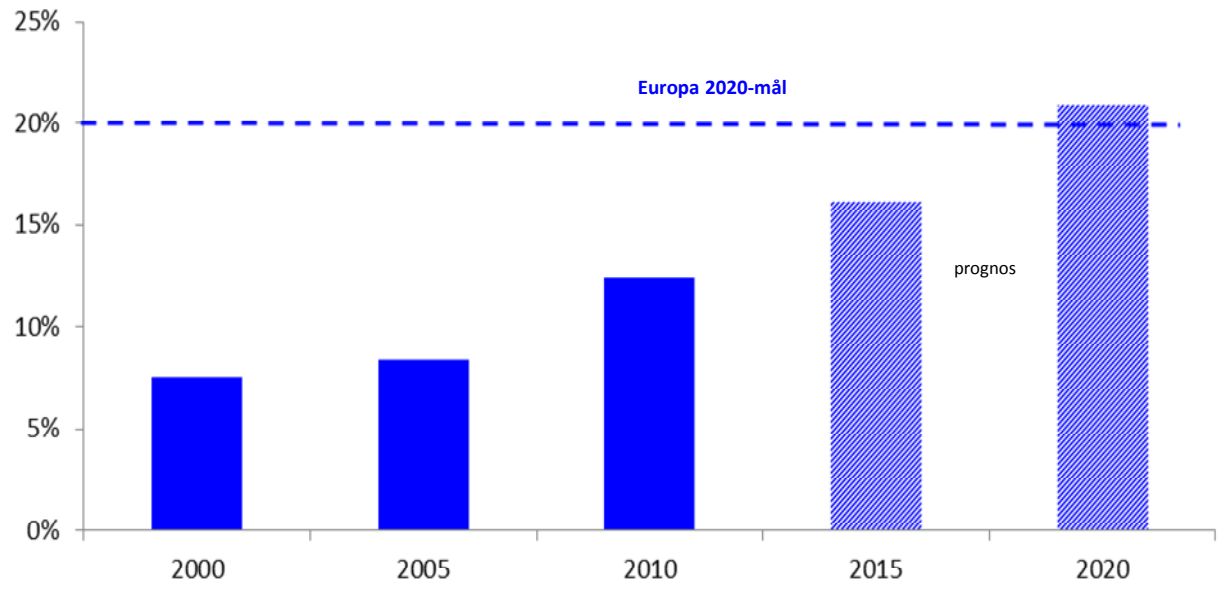
ÖKA ANDELEN FÖRNYBAR ENERGI I DEN SLUTLIGA ENERGIFÖRBRUKNINGEN TILL 20 %

1. Det aktuella läget på EU-nivå

Det har skett en stadig ökning av användningen av förnybara energikällor i EU sedan 2000. Om denna utveckling håller i sig kommer EU att kunna nå sitt Europa 2020-mål om att öka andelen förnybara energikällor i den slutliga energiförbrukningen till 20 %. Tack vare införandet av stödsystem och incitament för att främja användningen av förnybara energikällor ökande andelen förnybar energi i den slutliga energiförbrukningen från 7,5 % år 2000[3] till 8,5 % år 2005 och 14,4 % år 2012[4], och ligger därmed endast 5,6 procentenheter under Europa 2020-målet. EU ligger nu i topp när det gäller investeringar i förnybara energikällor, med särskilt snabb utveckling inom vind- och solenergi.

Baserat på de senaste tendenserna verkar Europa-2020 målen beträffande förnybara energikällor inom räckhåll. Om den senaste tidens positiva utveckling håller i sig kan andelen förnybar energi i den slutliga energiförbrukningen närma sig 21 % år 2020.

Andel förnybar energi i den slutliga energiförbrukningen (brutto) i EU, 2000–2020

Källor: Europeiska kommissionen, studie genomförd av Europeiska kommissionen.

Anmärkning: baserat på den aktuella utvecklingen och politiken kan andelen förnybar energi i EU:s energiförbrukning uppgå till 20,9 % år 2020.

[3] Studie genomförd av Europeiska kommissionen.
[4] Eurobserver.

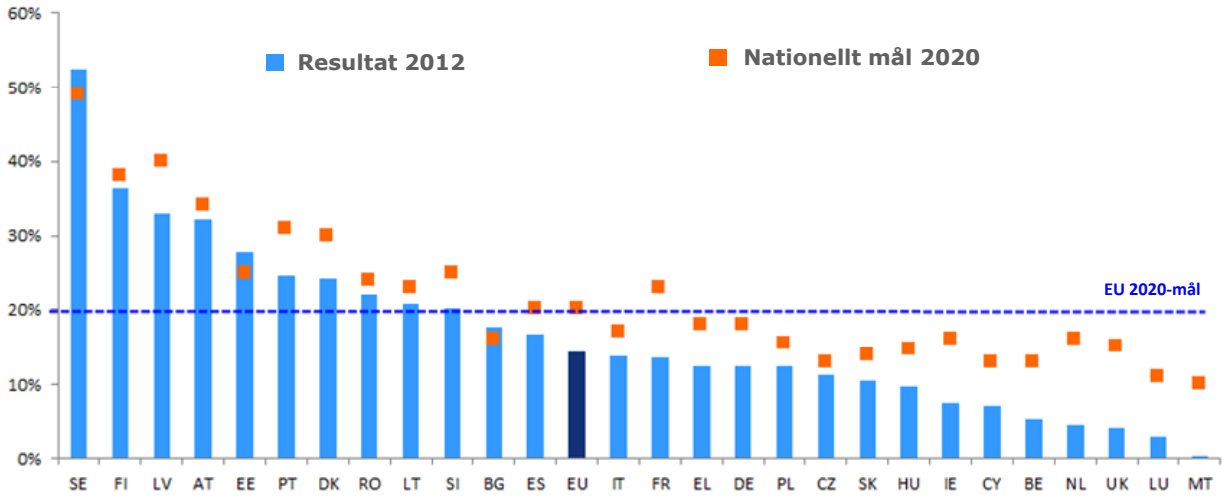
2. Det aktuella läget och utvecklingen i medlemsstaterna.

Framsteg har skett i EU som helhet, men mycket kvarstår att göra i de flesta medlemsstater. De nationella målen varierar från 10 % för Malta till 49 % för Sverige. Generellt sett har alla medlemsstater ökat användningen av förnybara energikällor sedan 2005 men endast tre av dem, Sverige, Estland och Bulgarien, har hittills nått sina nationella mål. Finland, Österrike och Tjeckien är mycket nära sina respektive mål. Frankrike och Förenade kungariket ligger kring 10 procentenheter ifrån sina mål.

Om man ser till utvecklingen över tid har Sverige, Österrike och Estland bäst resultat med både stora framsteg sedan 2005 och hög användning av förnybara energikällor. Malta, Luxemburg, Belgien, Förenade kungariket, Nederländerna och Frankrike har däremot endast gjort små framsteg sedan 2005 och uppvisar därför sämre resultat. När det gäller skillnaderna inom EU har klyftan mellan länderna ökat från 40,4 procentenheter 2005 till 52,1 procentenheter 2012, där Malta har lägst resultat på 0,3 % och Sverige ligger i topp med 52,4 %.

Andel förnybar energi i EU:s medlemsstater

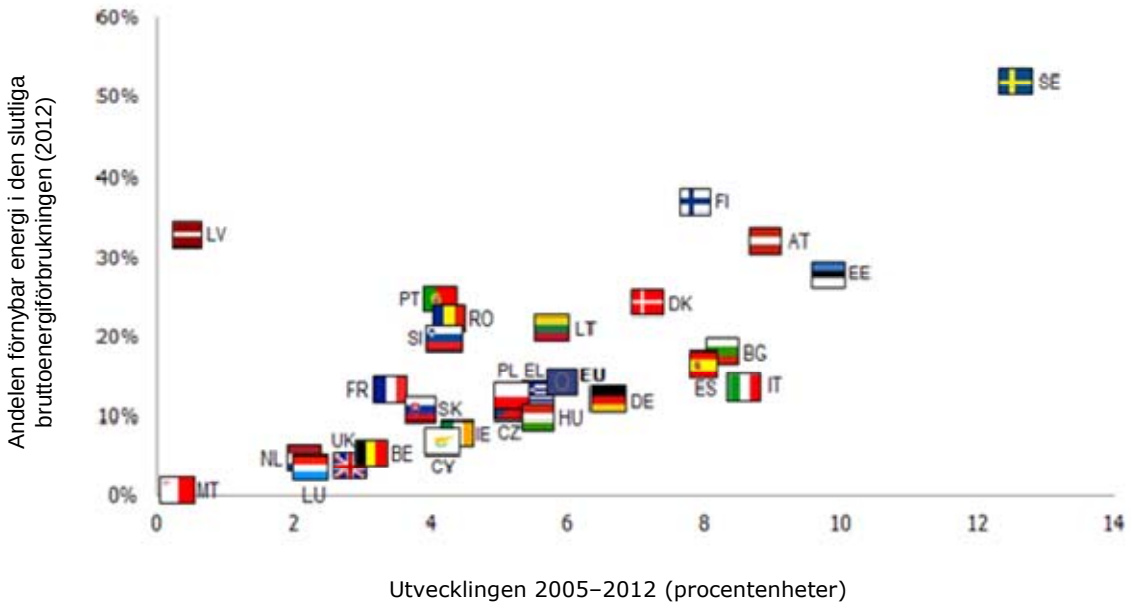
(% av den slutliga bruttoenergiförbrukningen)

Källor: Europeiska kommissionen, Eurobserver

Anmärkning: Under 2012 uppgick EU:s andel av förnybar energi i energiförbrukningen till 14,4 %, jämfört med målet på 20 % för 2020.

Det aktuella läget 2012 och framsteg sedan 2005 i varje land

Källor: Europeiska kommissionen, EurObserv'ER

Anmärkning: EU:s andel av förnybar energi i energiförbrukningen har ökat med 5,9 procentenheter under perioden 2005–2012 (horisontell axel) och låg på 14,4 % 2012 (vertikal axel).

EUROPA 2020-MÅLET FÖR KLIMAT OCH ENERGI (3)

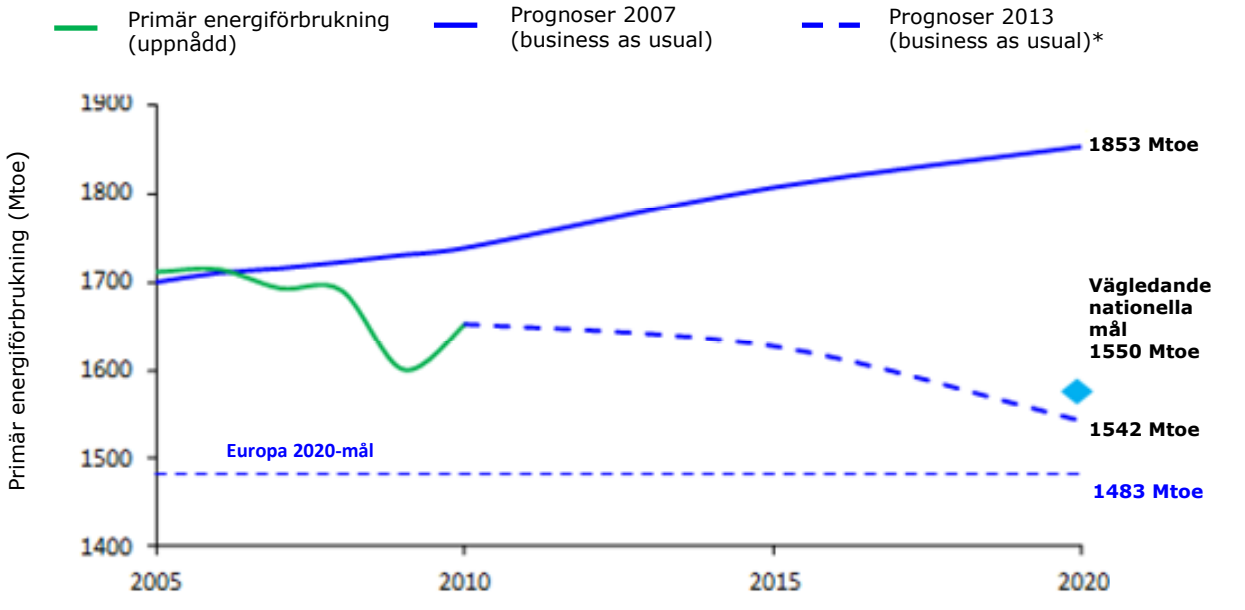
ÖKA ENERGIEFFEKTIVITETEN MED 20 %

1. Det aktuella läget på EU-nivå

Vissa framsteg har skett under den senaste tiden i fråga om energieffektivitet, men mer måste göras under de kommande åren för att man ska kunna nå Europa 2020-målet att öka energieffektiviteten med 20 %, motsvarande 1 483 Mtoe av primärenergiförbrukningen[5]. Mellan 2000 och 2006 ökade primärenergiförbrukningen stadigt, från 1 617,8 Mtoe år 2000 till ett högsta värde på 1 711,6 Mtoe år 2006. När krisen tog fart 2007 ledde det till ett nästan oavbruten minskning av primärenergiförbrukningen till 1 583,5 Mtoe år 2012. När det gäller utsläpp av växthusgaser ökade primärenergiförbrukningen något under 2010, till följd av den tillfälliga återhämtningen. Minskningen av primärenergiförbrukningen beror främst på nedgången i den ekonomiska aktiviteten till följd av krisen. Det sker dock även vissa strukturella förändringar. För att nå målet fram till 2020 skulle det vara nödvändigt att minska primärenergiförbrukningen med ytterligare 6,3 % fram till 2020.

På grundval av de senaste tendenserna krävs ytterligare ansträngningar för att uppnå energieffektivitetsmålet. Den senaste tidens minskning av primärenergiförbrukningen måste fortsätta och stödjas med långvariga förändringar i energiförbrukningsmönstren. Krisen har rent allmänt påverkat primärenergiförbrukningen. Hur hållbar den senaste positiva utvecklingen är och vilken betydelse de cykliska och strukturella faktorerna har kan därför ifrågasättas. Det finns utrymme för fler åtgärder i alla sektorer, i synnerhet inom transportsektorn där det hittills endast har skett få framsteg.

Primärenergiförbrukningen i EU, 2005-2020

Källa: Europeiska kommissionen

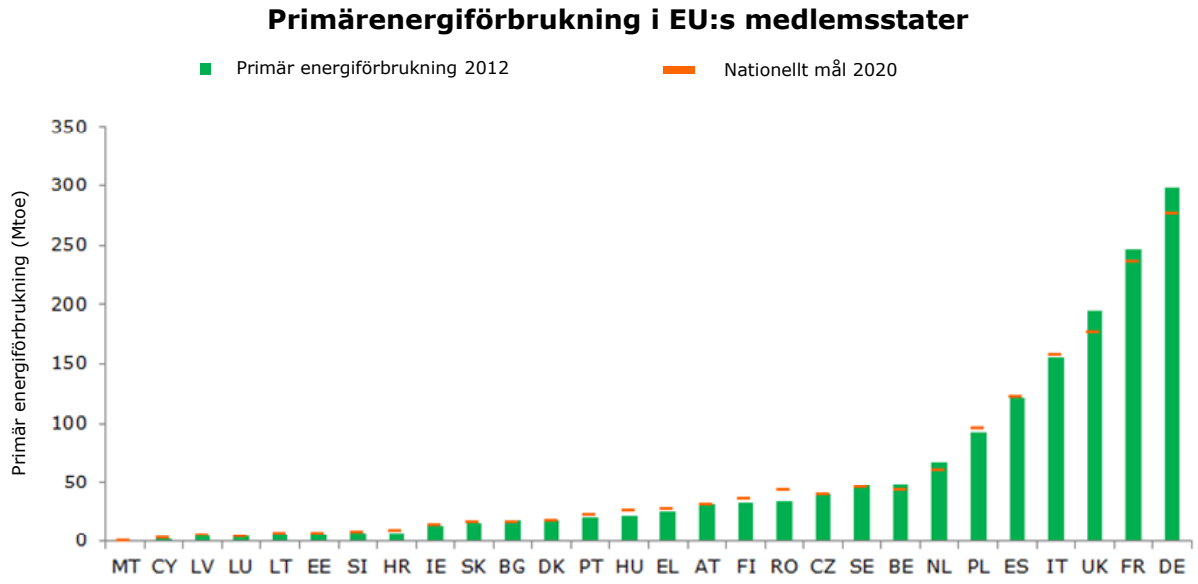
Anmärkning: Primärenergiförbrukningen i EU skulle kunna uppgå till 1 542 Mtoe 2020.

** Prognoser för 2013(business as usual) baseras på aktuella åtgärder.*

[5] I motsats till den slutgiltiga energiförbrukningen avser primärenergiförbrukning energi som inte har genomgått någon omvandling.

2. Det aktuella läget och utvecklingen i medlemsstaterna

Läge i fråga energieffektivitet är varierande. I energieffektivitetsdirektivet[6] fastställs energieffektivitetsmålet för EU som helhet. Direktivet föreskriver även att medlemsstaterna ska ha ett vägledande nationellt mål för 2020. För att resultaten ska kunna jämföras ska länderna ange sina mål som andel primär och slutlig energiförbrukning. Under 2012 låg den primära energiförbrukningen i Cypern, Estland, Grekland, Finland, Kroatien, Ungern, Irland, Litauen, Lettland, Portugal, Rumänien, Slovakien, Luxemburg, Polen, Spanien, Italien och Slovenien under respektive vägledande nationellt mål.

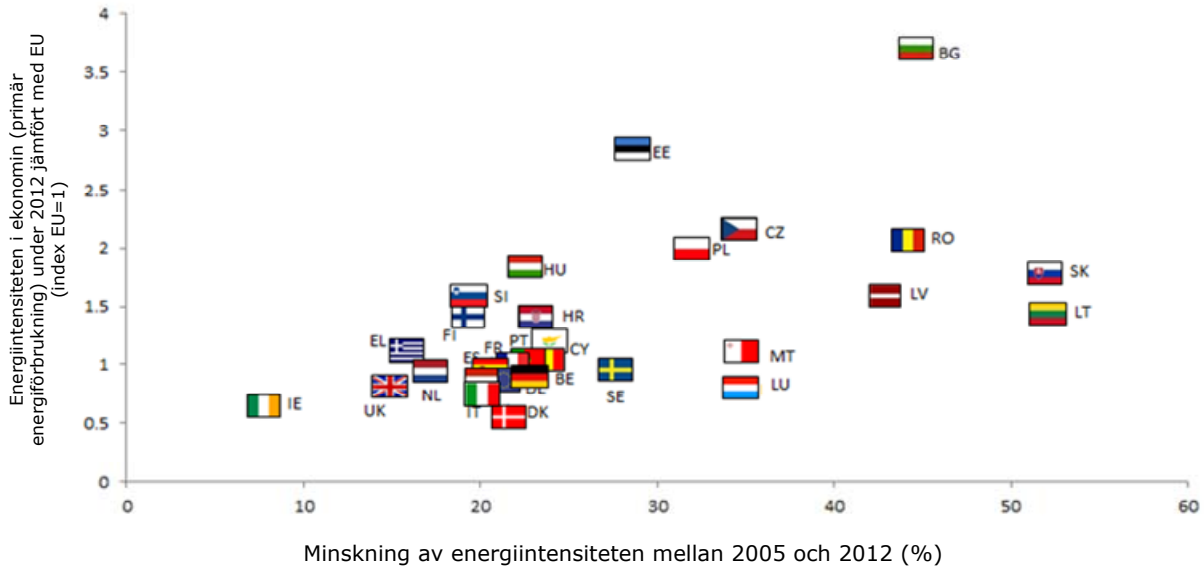
Källa: Europeiska kommissionen

Anmärkning: under 2012 nådde 17 medlemsstater sina vägledande nationella mål för energieffektivitet.

[6] EUT L 315, 14.11.2012.

Energiintensiteten[7] **– mängden förbrukad primärenergi per enhet BNP – förbättrades i alla medlemsstater mellan 2005 och 2011**. Rent allmänt har de länder med högst energiintensitet lyckats sänka den ordentligt. För mindre energiintensiva länder har sänkningen varit måttlig.

Läget 2012 och framsteg sedan 2005 efter land

Källa: Europeiska kommissionen

Anmärkning: under 2012 låg de flesta medlemsstater nära EU-genomsnittet vad gäller energiintensitet och framsteg.

[7] Indikatorn för energiintensitet beror på ekonomins industriella struktur och är ingen exakt måttstock på energieffektiviteten i medlemsstaterna.

EUROPA 2020-MÅLET FÖR UTBILDNING (1)

MINSKA ANDELEN ELEVER SOM SLUTAR SKOLAN I FÖRTID TILL 10 %

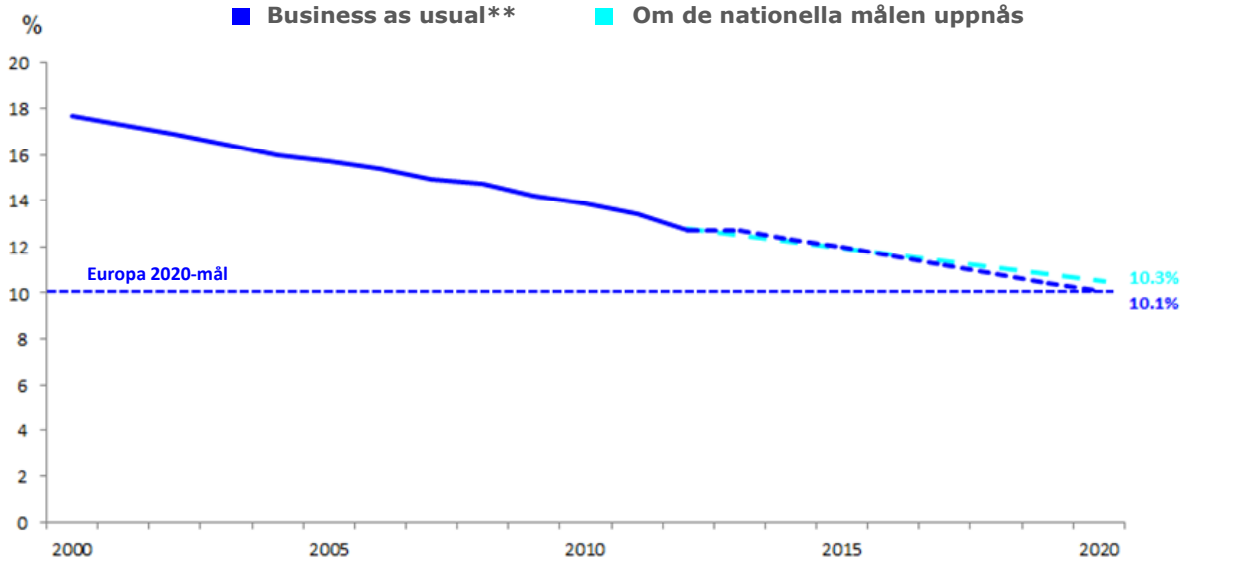
1. Det aktuella läget på EU-nivå

Positiva åtgärder har vidtagits för att minska andelen elever som avbryter sin utbildning i förtid. Andelen har sjunkit stadigt sedan 2000 men ligger fortfarande över Europa 2020-målet på 10 %. EU vill minska andelen unga mellan 18-24 (med endast grundskoleutbildning och som inte läser vidare) som avbryter sin utbildning i förtid till mindre än 10 % fram till 2020. Denna indikator har haft en stadigt sjunkande tendens sedan 2000 och har minskat från 17 % år 2000[8] till 15,7 % år 2005 och till 12,7 % år 2012 inom EU. Torts detta ligger den 2,7 procentenheter ovanför Europa 2020-målet. Denna positiva utveckling beror delvis på effekterna av den ekonomiska krisen. Sämre anställningsvillkor och jobbutsikter, främst för unga människor, har fått dem att stanna kvar längre i utbildningssystemet.

Europa 2020-målet för andelen elever som lämnar skolan i förtid kan nås fram till 2020. Även om Europa 2020-målet för andelen elever som lämnar skolan i förtid verkar inom räckhåll, är det inte självklart att det nås. Det faktum att denna andel under den senaste tiden sjunkit till följd av krisen, i kombination med demografiska prognoser, skapar tvivel om att EU ska lyckas sänka andelen till 10 % till 2020. För att målet ska kunna nås krävs fortsatta och kanske även större ansträngningar från EU och dess medlemsstater.

Elever i EU som avbryter sin utbildning i förtid under 2000*, 2012 och 2020

(i åldrarna 18-24 med endast grundskoleutbildning och som inte är under vidareutbildning)

Källa: Europeiska kommissionen

Anmärkning: baserat på aktuella förpliktelser skulle andelen elever som slutar skolan i förtid i EU kunna sänkas till 10,1 % fram till 2020.

** 2000 och 2001: Uppgifter avser EU-27.*

*** Business as usual motsvarar en extrapolering av utvecklingen under 2000-2012.*

[8] Uppgifter avser EU27.

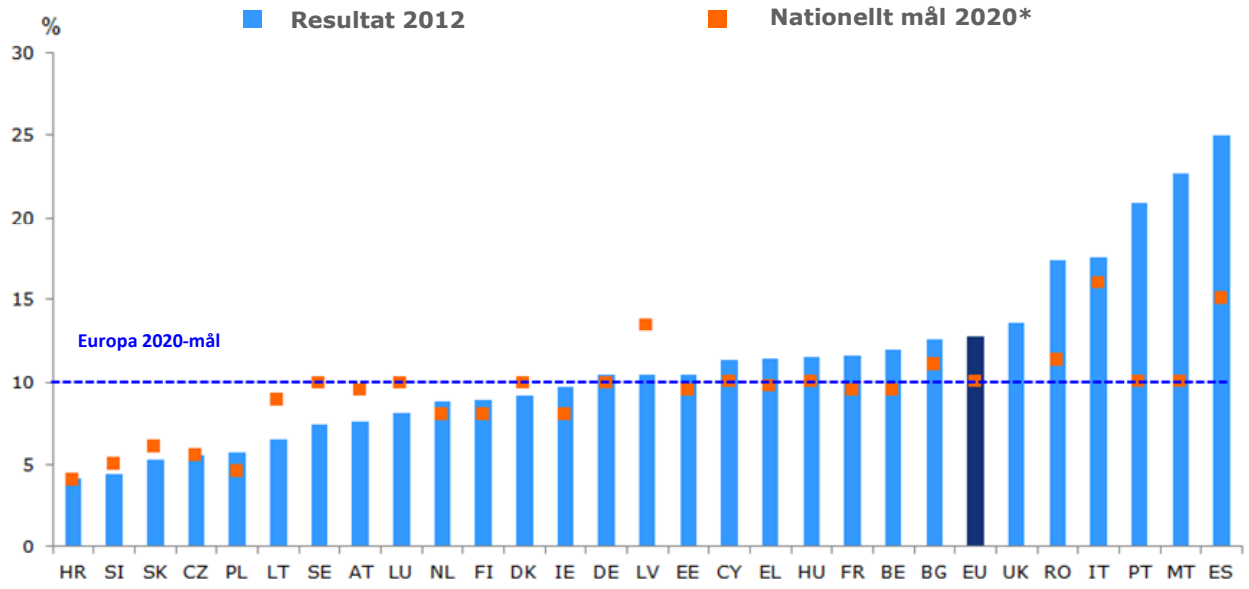
2. Det aktuella läget och utvecklingen i medlemsstaterna

Ambitionsnivåerna vad gäller att minska andelen elever som slutar skolan i förtid skiljer sig åt mellan medlemsstaterna. EU-länderna har olika höga ambitioner i fråga om att minska andelen elever som slutar skolan i förtid, och de nationella målen sträcker sig från 4 % i Kroatien till 16 % i Italien. Detta gör det mer eller mindre svårt att nå det övergripande målet. Under 2012 hade nio medlemsstater redan nått sina mål, nämligen Danmark, Slovenien, Tjeckien, Sverige, Luxemburg, Österrike, Lettland, Litauen och Slovakien. Vissa av dessa länder hade dock satt lägre mål än andra. Kroatien, Tyskland, Nederländerna och Finland närmar sig också sina mål, medan Spanien, Portugal, Malta och Rumänien fortfarande har en bit kvar. Detta beror delvis på att dessa länder har satt ganska ambitiösa mål.

Tittar man på utvecklingen över tiden kan länderna delas in i fyra huvudgrupper. I vissa länder såsom Spanien, Rumänien och Italien, är andelen elever som slutar skolan i förtid hög och framstegen går långsamt. Även i Portugal och på Malta är andelen hög, men dessa länder har gjort stora framsteg sedan 2000. På andra ändan av skalan finns det vissa länder som har bra resultat men som endast gjort små framsteg sedan 2000 – i Luxemburg och Kroatien till och med ökade andelen elever som lämnar skolan i förtid mellan 2000 och 2012. Bäst resultat har Danmark och Litauen med både en låg andel elever som lämnar skolan i förtid och stora framsteg på detta område sedan 2000. Enligt de senaste prognoserna kommer de flesta länder att ha nått sitt mål fram till 2020, med undantag av Spanien, Portugal och Rumänien.

Elever som slutar skolan i förtid i EU:s medlemsstater

(i åldrarna 18-24 med endast grundskoleutbildning och som inte är under vidareutbildning)

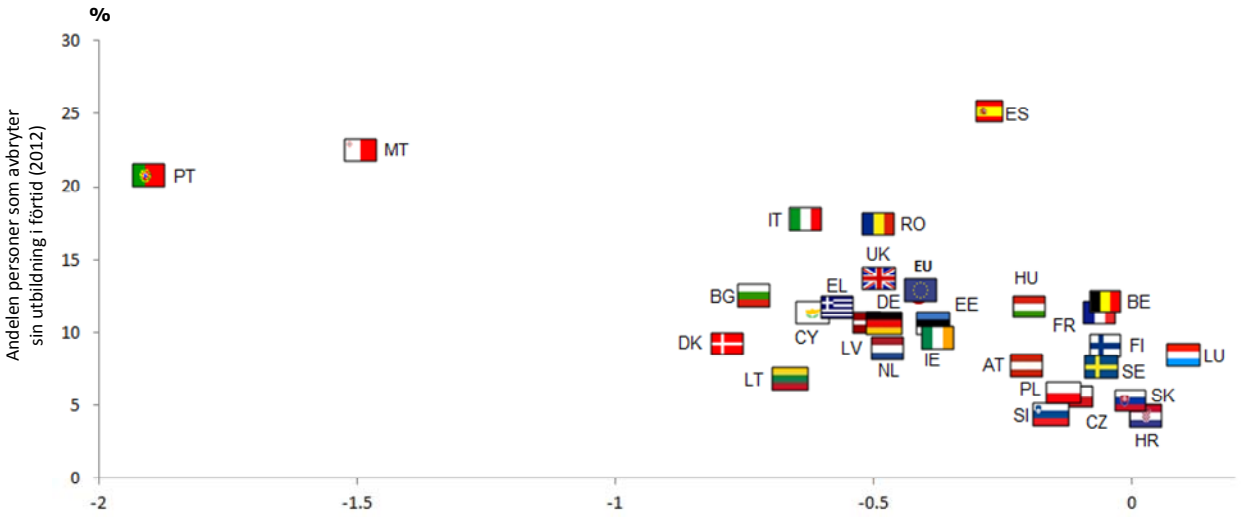

Källa: Europeiska kommissionen

Anmärkning: andelen elever som slutar skolan i förtid var i genomsnitt 12,7 % år 2012 i EU, jämfört med ett mål på 10 % för 2020.

** EU-28, DK, DE, LU och SE: <10 %; LT: < 9%; SK: <6 %. UK har inte satt upp något mål.*

Läget 2012 och framsteg sedan 2000 efter land

Procentuell förändring av andelen elever som slutar skolan i förtid (2000-2012)

Källa: Europeiska kommissionen

Anmärkning: andelen elever som slutar skolan i förtid i EU minskade med ungefär 0,4 procentenheter varje år mellan 2002-2012 (horisontell axel) och sjönk till 12,7 % år 2012 (vertikal axel).

** EU: 2002–2012*

Skillnaderna inom EU vad gäller andelen elever som slutar skolan i förtid minskar gradvis. Gapet mellan den lägsta och den högsta andelen elever som slutar skolan i förtid minskade med mer än hälften mellan 2000 och 2012. År 2000 var gapet 46,9 procentenheter, där Sverige hade den lägsta andelen på 7,3 % och Malta den högsta på 54,2 %. Under 2012 minskade gapet till 20,7 procentenheter med den lägsta andelen i Kroatien på 4,2 % och den högsta i Spanien på 24,9 %. Generellt tenderar länderna i södra Europa att ha en högre andel elever som slutar skolan i förtid. På samma sätt har regionerna i de norra och östra europeiska länderna till övervägande del en låg andel elever som slutar skolan i förtid jämfört med regionerna i södra Europa.

EUROPA 2020-MÅLET FÖR UTBILDNING (2)

ÖKA DEN ANDEL AV BEFOLKNINGEN I ÅLDRARNA 30–34 SOM HAR AVSLUTAD HÖGRE UTBILDNING TILL MINST 40 %.

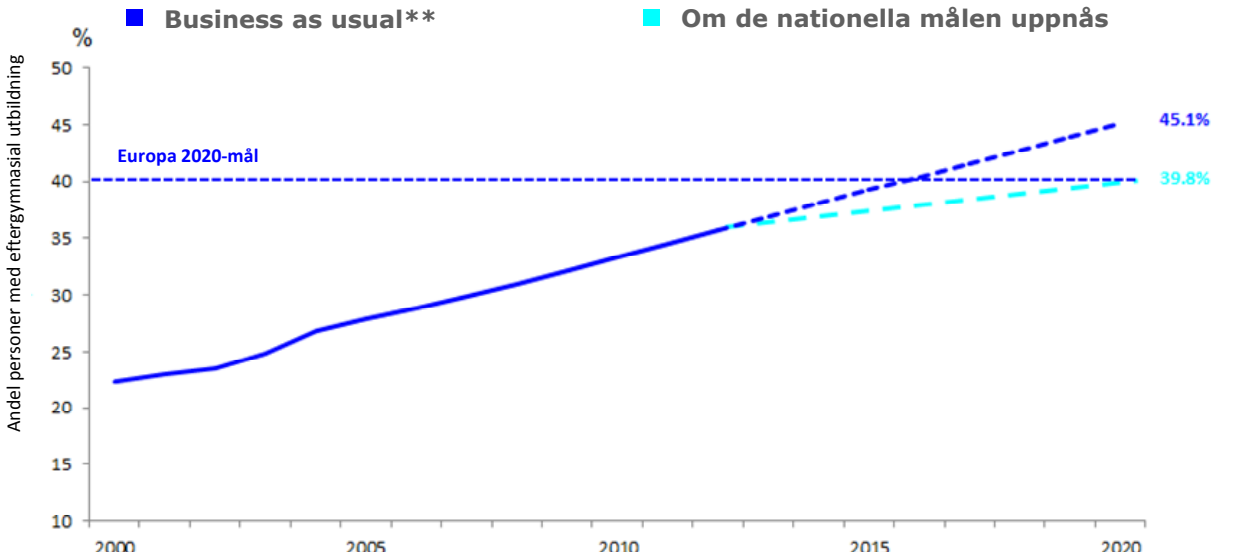
1. Det aktuella läget på EU-nivå

Goda framsteg har gjorts mot Europa 2020-målet att 40 % av befolkningen i åldrarna 30–34 ska ha högskoleexamen (eller motsvarande) och ansträngningarna måste fortsätta. Den andra indikatorn för utbildning syftar till att öka andelen unga i åldrarna 30–34 som har avslutad högre utbildning (eller motsvarande) till 40 %. Med en andel på 22,4 % år 2000[9], 27,9 % år 2005 och 35,7 % år 2012, vilket motsvarar en ökning på 13,3 procentenheter på 12 år, har EU gjort betydande framsteg mot sitt mål och antalet personer med högskoleexamen har ökat i snabb takt. EU ligger för närvarande endast 4,3 procentenheter från Europa 2020-mål på 40 %.

Europa 2020-målet beträffande andelen personer med högre utbildning kan nås 2020. Mot bakgrund av den senaste utvecklingen, där det redan har gjorts betydande framsteg, och under förutsättning att den hittillsvarande tendensen kommer att fortsätta, finns det goda chanser att målet för andelen personer med högre utbildning nås.

Andelen personer med eftergymnasial utbildning i EU, 2000–2020*

(procent av befolkningen i åldrarna 30–34 med avslutad eftergymnasial utbildning – ISCED-nivåer 5 och 6)

Källa: Europeiska kommissionen

Anmärkning: baserat på aktuella förpliktelser skulle andelen personer med eftergymnasial utbildning i EU kunna uppgå till 45,1 % fram till 2020.

** 2000–2001: Uppgifter avser EU-27.*

*** Business as usual motsvarar en extrapolering av utvecklingen under 2000-2012.*

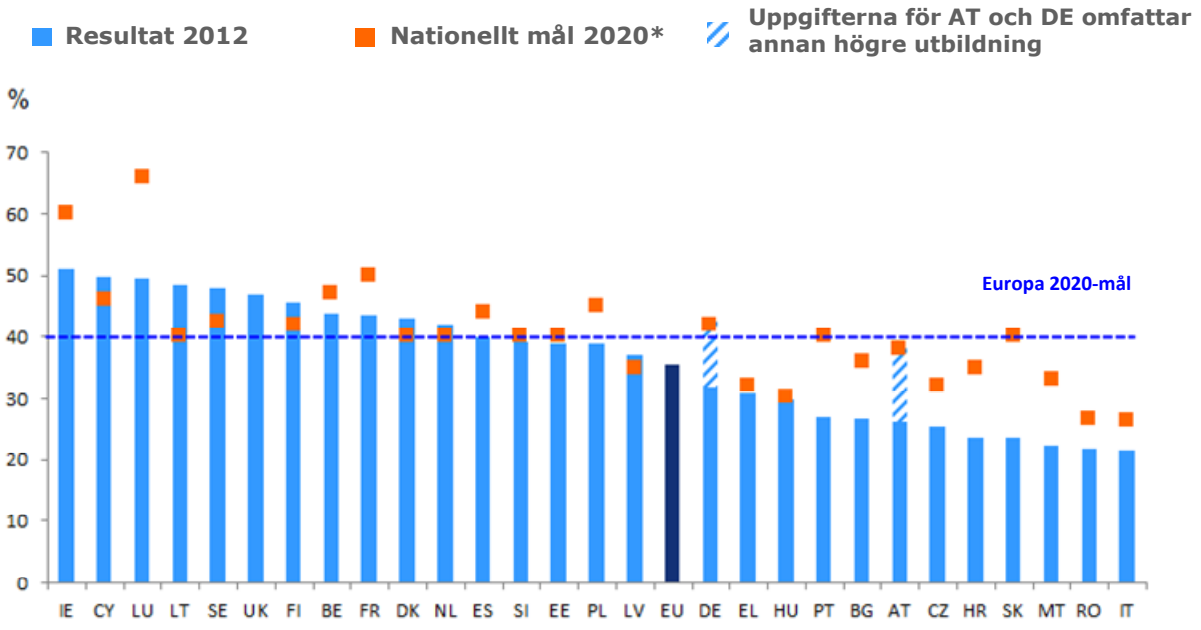
[9] Uppgifter avser EU-27.

2. Det aktuella läget och utvecklingen i medlemsstaterna

Goda framsteg har gjorts när det gäller att öka andelen personer med eftergymnasial utbildning, även om vissa länder är mer ambitiösa än andra. Medlemsstaterna har olika höga ambitionsnivåer, med nationella mål som sträcker sig mellan 26 % i Italien och 60 % i Irland. Under 2012 hade nio medlemsstater redan nått sina mål, nämligen Lettland, Nederländerna, Danmark, Finland, Sverige, Litauen, Cypern, Tyskland och Österrike[10]. Ungern, Slovenien och Estland ligger strax bakom och är mycket nära sina respektive mål. Malta, Slovakien, Luxemburg, Portugal och Kroatien har längst kvar till sina mål, och även Irland ligger 9 procentenheter under sitt mål. Vissa av dessa länder, till exempel Slovakien, Portugal, Irland och Luxemburg, har satt upp ambitiösa mål på 40 %, 60 % respektive 66 %, i motsats till exempelvis Italiens mindre ambitiösa mål på 26 %. Tittar man på de framsteg som gjorts under det senaste årtiondet kan länderna delas upp i fyra olika grupper. Vissa länder, främst Bulgarien, Grekland, Kroatien, Österrike, Italien, Tjeckien och Rumänien, kännetecknas både av en låg andel unga med eftergymnasial utbildning och av att det endast gjorts små framsteg sedan 2000. Trots att resultaten i vissa länder inte är så goda, har de gjort betydande framsteg sedan 2000. Detta gäller främst Portugal och Ungern. Bland de länder med bra resultat i fråga om andelen personer med eftergymnasial utbildning har Finland, Belgien och Spanien gjort långsamma framsteg medan Luxemburg, Litauen, Irland och Sverige har gjort snabbare. Enligt prognoserna för 2020 kommer de flesta medlemsstater, med undantag av Malta, Portugal och Slovakien, att nå sina mål.

Andelen personer med eftergymnasial utbildning i EU:s medlemsstater

(befolkning i åldrarna 30–34 med avslutad eftergymnasial utbildning – ISCED-nivåer 5 och 6)

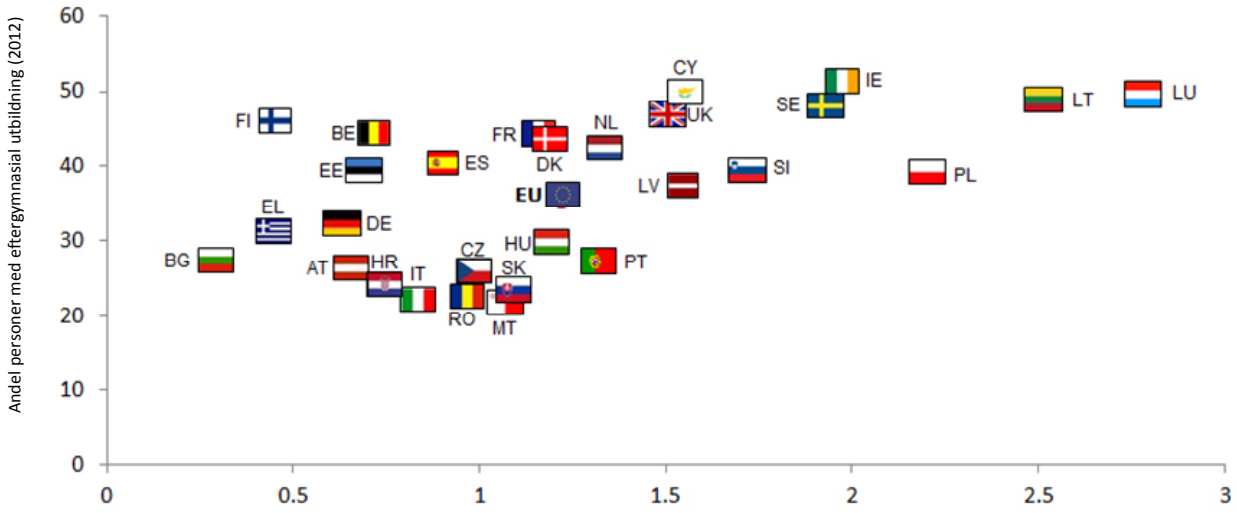
Källa: Europeiska kommissionen

Anmärkning: Under 2012 var andelen personer med eftergymnasial utbildning i EU 35,7 %, jämfört med målet på 40 % för 2020.

** EU28, DK: minst 40 %, DE: 42 %, inbegripet ISCED 4, IT: 26-27 % (26,5 % antas), LV: 34-36 % (35 % antas), NL: mer än 40 %, AT: 38 %, inbegripet ISCED 4/4a, SE: 40-45 % (42,5 % antas), UK har inte satt upp något mål. FI: 42 % (snävare definition) FR: befolkning i åldrarna 17–33*

[10] Observera att Tysklands och Österrikes mål skiljer sig åt från övriga medlemsstater, eftersom de även omfattar annan högre utbildning.

Läget 2012 och framsteg sedan 2000 efter land*

Årlig procentuell förändring i andelen personer med eftergymnasial utbildning (2000–2012)

Källa: Europeiska kommissionen

Anmärkning: För EU som helhet har andelen personer med eftergymnasial utbildning ökat med mer än 1 procentenhet per år sedan 2000 (horisontell axel) och låg på 35,7 % år 2012 (vertikal axel).

** 2000: Uppgifter avser EU-27.*

Resultaten från de enskilda länderna visar stora skillnader inom EU. Generellt har norra Europa den högsta andelen personer med eftergymnasial utbildning, vilket även återspeglas i de olika ländernas resultat på regional nivå. Det stora gapet på 35,2 procentenheter mellan Malta som hade det svagaste resultatet och Litauen som hade det bästa resultatet 2000, har minskat under de senaste åren och låg på 29,4 procentenheter år 2012. Italien har den lägsta andelen personer med eftergymnasial utbildning på 21,7 %, medan Irland har bäst resultat med en andel på 51,1 %. Resultaten på regional nivå visar att det i vissa länder, som Spanien och Tyskland, även finns skillnader mellan regionerna. Medlemsstaternas olika ambitionsnivåer återspeglas även i de regionala resultaten, där vissa länder har många regioner med bra resultat men ändå ligger under det nationella målet.

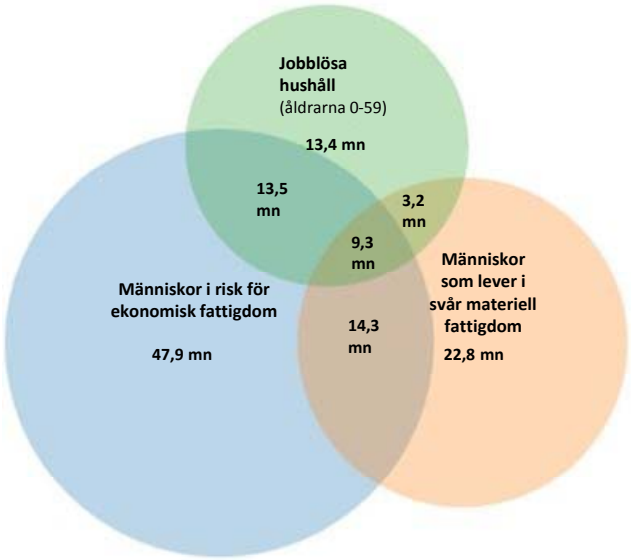
EUROPA 2020-MÅLET FÖR FATTIGDOM OCH SOCIAL UTESTÄNGNING

MINSKA ANTALET PERSONER SOM RISKERAR ATT HAMNA I FATTIGDOM OCH SOCIAL UTESTÄNGNING MED MINST 20 MILJONER

1. Det aktuella läget på EU-nivå

Den ekonomiska krisen har haft allvarliga sociala konsekvenser och de människor som lever i fattigdom och social utestängning har blivit allt fler. Detta undergräver framstegen mot Europa-2020 målet att det antal personer som riskerar att hamna i fattigdom och social utestängning ska minskas med minst 20 miljoner. Det mål som satts upp av EU baseras på ett läge där 96,4 miljoner människor riskerar att hamna i fattigdom och social utestängning 2020[11]. När man talar om antalet personer som riskerar att hamna i fattigdom i fattigdom och social utestängning, menar man personer som påverkas av minst en av tre olika typer av fattigdom, nämligen inkomstfattigdom (personer i risk för fattigdom efter sociala transfereringar[12]), materiell fattigdom (personer som lever i svår materiell fattigdom[13]) och personer som bor i hushåll med mycket låg arbetsintensitet[14].

Personer som riskerar fattigdom eller social utestängning i EU, 2012

Källa: Europeiska kommissionen

Anmärkning: baserat på tre olika metoder för mätning av fattigdom riskerade 124,2 miljoner människor i EU att hamna i fattigdom eller social utestängning under 2012 (varav 9,3 miljoner ingick i alla tre grupperna).

[11] 2008 används som referensår.

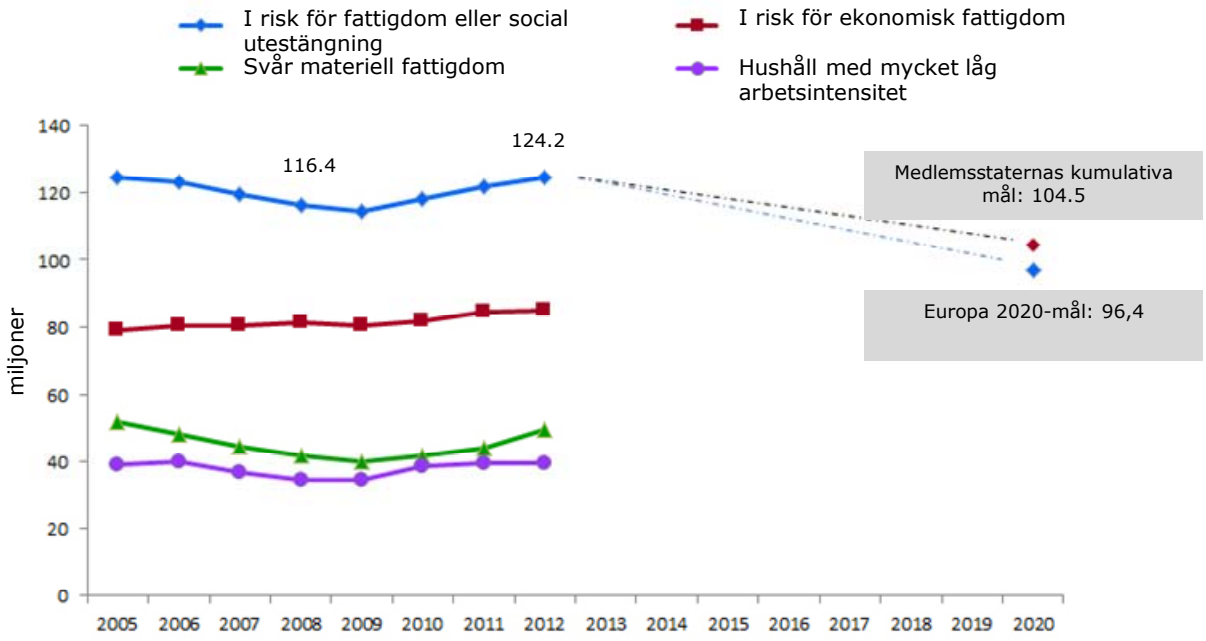
[12] ”Personer med en ekvivalerad disponibel inkomst under fattigdomsgränsen, som fastställts till 60 % av den ekvivalerade disponibla inkomsten (efter sociala transfereringar)”. Källa: Europeiska kommissionen.

[13] ”Personer som lever i svår materiell fattigdom har levnadsvillkor som är allvarligt ansträngda till följd av brist på resurser och upplever minst fyra av följande nio problem: de har inte råd att i) betala hyra eller vatten- och elräkningar, ii) hålla hemmet rimligt uppvärmt, iii) betala oförutsedda utgifter, iv) äta kött, fisk eller likvärdig mängd protein varannan dag, v) åka bort på semester i en vecka, vi) ha bil, vii) ha tvättmaskin, viii) ha färg-TV eller ix) ha telefon”. Källa: Europeiska kommissionen.

[14] ”Som boende i hushåll med mycket låg arbetsintensitet räknas människor i åldrarna 0–59 utom studerande år som bor i hushåll där de vuxna det föregående året arbetade mindre än 20 % av sin totala arbetsförmåga” Källa: Europeiska kommissionen.

Mot bakgrund av krisens negativa konsekvenser verkar Europa 2020-målet beträffande fattigdom vara utom räckhåll. Fram till 2009 minskade det antal personer som levde i fattigdom eller social utestängning i stadig takt. Den lägsta nivån nåddes 2009 då ca 114 miljoner människor riskerade fattigdom eller social utestängning[15], jämfört med mer än 124 miljoner 2005[16]. I samband med den ekonomiska krisen bromsades denna positiva utveckling dock upp och den totala fattigdomen i EU-28 ökade. År 2010 hade antalet personer i risk för fattigdom och social utestängning ökat till mer än 118 miljoner, och samma antal låg på mer än 121 miljoner 2011 och mer än 124 miljoner 2012. Den ekonomiska fattigdomen är den vanligaste typen av fattigdom, medan svår materiell fattigdom är den typ som ökat snabbast. Sedan 2010 har det antal personer som lever i materiell fattigdom ökat med 7,1 miljoner. Baserat på de senaste tendenserna och prognoserna är det osannolikt att EU kommer att nå sitt mål att minska risken för fattigdom och social utestängning till 96,4 miljoner fram till 2020, och indikatorn kan ligga kvar nära 100 miljoner.

Personer som riskerar fattigdom eller social utestängning och dess underindikatorer, 2005-2020*

Källa: Europeiska kommissionen

Anmärkning: under 2012 riskerade 124,7 miljoner människor i EU att hamna i fattigdom och social utestängning. Det är 28 miljoner mer än Europa 2020-målet.

**2005-2009: Uppgifter avser EU-27, 2010-2012: Uppgifter avser EU-28. Målet för 2020 på 96,4 motsvarar 2008 års uppgifter för EU-27 (116,4) minus de 20 miljoner människor som EU vill lyfta ur fattigdom och social utestängning. HR har inte tagits med i beräkningen av målet.*

[15] Uppgifter avser EU-27.
[16] Uppgifter avser EU-27.

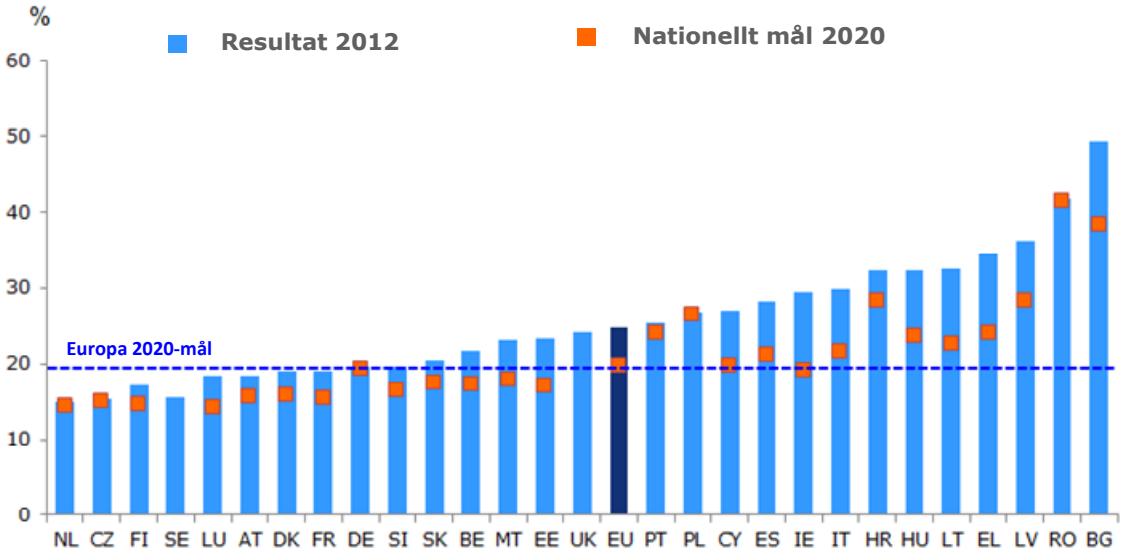
2. Det aktuella läget och utvecklingen i medlemsstaterna

Till följd av den ekonomiska krisen har framstegen med att minska fattigdom och social utestängning varit begränsade. Jämfört med EU:s övergripande mål att lyfta 20 miljoner människor ur fattigdom och social utestängning är de nationella målen inte lika ambitiösa och motsvarar en minskning på 12 miljoner. Krisen har lett till att allt fler människor riskerar att hamna i fattigdom och social utestängning i de flesta medlemsstater. Under 2012 var det därför endast två länder, nämligen Tyskland och Lettland, som lyckades nå sina mål[17]. Polen är mycket nära sitt mål medan utvecklingen i Bulgarien, Litauen, Tjeckien och Finland går åt rätt håll. Italien, Ungern, Grekland och Spanien har längst kvar till sina respektive mål.

Skillnaden mellan medlemsstaterna ökar. Krisen har inte drabbat alla medlemsländer i samma utsträckning eller lika svårt, och skillnaderna mellan länderna har därmed ökat. Under 2008 var skillnaden mellan Nederländerna, där endast 14,9 % av befolkningen löpte risk för fattigdom och social utestängning, och Bulgarien, där samma andel var 44,8 %, nästan 30 procentenheter. Denna skillnad ökade till 34,3 procentenheter under 2012 då Nederländerna låg på 15 % och Bulgarien på 49,3 %.

Personer som riskerar fattigdom eller social utestängning i medlemsstaterna

(andel av befolkningen)

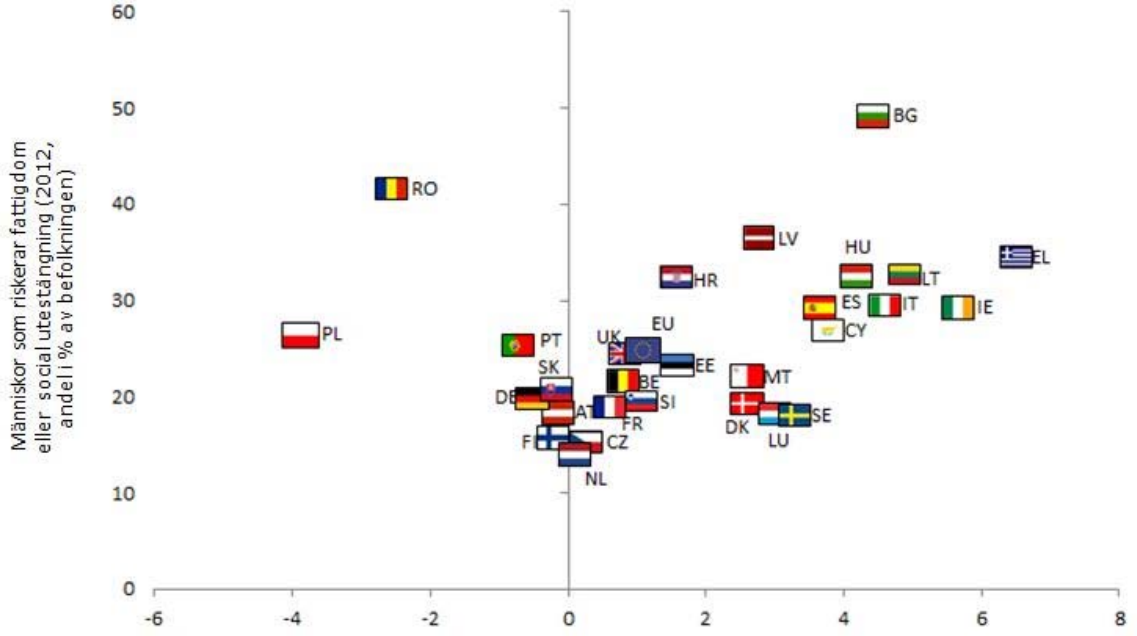
Källa: Europeiska kommissionen

Anmärkning: under 2012 riskerade 24,8 % avmänniskorna i EU att hamna i fattigdom eller social utestängning. Det är omkring 5 procentenheter mer än Europa 2020-målet.

**2020-målet avser andelen personer som riskerar att hamna i fattigdom eller social utestängning om 2020-målet nås - UK och SE har ej inkluderats på grund av ländernas speciella mål. IE: 2011.*

[17] Dessa länder har uppfyllt sina nationella mål, som inte uttrycks som antal personer som riskerar fattigdom och social utestängning.

Läget 2012 och framsteg sedan 2008 efter land

Förändring i procentenheter (2008–2012)

Källa: Europeiska kommissionen

Anmärkning: andelen personer i risk för fattigdom eller social utestängning ökade med mer än 1 procentenhet mellan 2008 och 2011 (horisontell axel) och låg på 24,8 % år 2012 (vertikal axel).

2008: Uppgifter avser EU-27.

Bilaga III: Det aktuella läget för flaggskeppsinitiativen

FLAGGSKEPPSINITIATIVET EN AGENDA FÖR NY KOMPETENS OCH ARBETSTILLFÄLLEN

1. Flaggskeppsinitiativets mål

En agenda för ny kompetens och arbetstillfällen är ett huvudinitiativ för sysselsättning som även omfattar frågorna flexicurity, kompetens och arbetsvillkor. Initiativet syftar till att öka sysselsättningsgraden genom fler och bättre jobb, hjälpa människor förutse och hantera förändringar genom att utrusta dem med rätt kompetens, modernisera arbetsmarknaden och välfärdssystemen samt säkerställa att tillväxtens positiva effekter når ut till alla delar av EU. Flaggskeppsinitiativet innehåller fyra huvudprioriteringar, nämligen att i) få de europeiska arbetsmarknaderna att fungera bättre genom att anpassa flexicurity-reglerna till situationen efter krisen, ii) förse människor med färdigheter som tillgodoser arbetsmarknadens behov, iii) förbättra kvaliteten på jobben och sörja för bättre arbetsvillkor samt iv) främja nya arbetstillfällen och öka efterfrågan på arbetskraft. Agendan har utarbetats gemensamt av kommissionen och de andra EU-institutionerna, medlemsstaterna, arbetsmarknadens parter och olika utbildningsinstitutioner i syfte att genomföra 13 huvudåtgärder tillsammans med andra hjälpåtgärder.

2. Det aktuella läget 2014

2.1 Resultat och effekter

Framstegen vad gäller genomförandet av initiativet har varit blandade. Alla åtgärder på området för flexicurity och kompetens har slutförts, med anpassningar till den nya ekonomiska situationen. Resultaten i fråga om jobbens kvalitet och arbetsvillkoren är mer blandade, och inga större framsteg har skett vad gäller arbetstid och hälsa och säkerhet. Inga framsteg har gjorts i fråga om ett förslag till riktlinjer för att skapa gynnsamma villkor för nya arbetstillfällen, trots att denna åtgärd i viss utsträckning behandlas inom ramen för den europeiska planeringsterminen.

2.2 Lärdomar

Flaggskeppsinitiativets effekter på en makroekonomisk nivå har varit begränsade. De enskilda initiativen som införts kommer att bidra till en bättre fungerande arbetsmarknad på lång sikt och ta itu med de största flaskhalsarna, i synnerhet vad gäller kompetens och rörlighet. Mot bakgrund av den ekonomiska krisen har de övergripande makroekonomiska effekterna dock varit begränsade.

Medvetenheten om flaggskeppsinitiativet har hindrats i flera avseenden. När krisen fördjupades 2012 var det nödvändigt att komplettera flaggskeppsinitiativet med ett omfattande program för en återhämtning med många arbetstillfällen. Efter antagandet av sysselsättningspaketet[18] i april 2012 och ungdomssysselsättningspaketet[19] i december 2012 har den politiska fokusen och kommunikationsinsatserna till stor del förskjutits från flaggskeppsinitiativet. Flaggskeppsinitiativet har inte till fullo lyckats skapa ett enhetligt ramverk för sysselsättningspolitiken och utnyttja synergierna mellan de olika åtgärderna. Kopplingen till den europeiska planeringsterminen har varit begränsad, i synnerhet mellan EU-initiativ som införts inom ramen för flaggskeppsinitiativet och de landsspecifika analyserna och rekommendationerna i den europeiska planeringsterminen.

[18] COM(2012)173.
[19] COM(2012)727.

FLAGGSKEPPSINITIATIVET UNGA PÅ VÄG

1. Flaggskeppsinitiativets mål

Unga på väg är ett initiativ för utbildning och sysselsättning och syftar till att förbättra utbildningsresultaten, ta itu med de utmaningar som unga på arbetsmarknaden står inför och underlätta övergången från studier till arbete. Unga på väg har fyra huvudprioriteringar, nämligen att i) stödja förvärvandet av färdigheter genom lärande (formellt, icke-formellt och informellt), ii) främja unga människors medverkan i den högre utbildningen, iii) uppmuntra rörlighet både vad gäller arbete och utbildning samt iv) främja ungdomssysselsättningen. Initiativet går ut på att använda EU-medel som katalysator för att ge unga människor fler möjligheter till utbildning, öka deras anställbarhet och främja sysselsättningen bland unga.

2. Det aktuella läget 2014

2.1 Resultat och effekter

Med Unga på väg har man antagit ett brett och integrerat perspektiv. Genom att föra samman frågor om utbildning och sysselsättning och sträva efter att skapa smidiga övergångar mellan dessa båda områden satsar man med ”Unga på väg” på en heltäckande strategi. På så sätt har man lyckats ta fram ett uppsättning EU-åtgärder som är relevanta för unga människor och sätter ungdomsrelaterade frågor högt på dagordningen för EU och medlemsstaterna.

Unga på väg har genomförts grundligt. Alla uppföljande åtgärder i flaggskeppsinitiativet har genomförts med undantag av ”Unga på väg-kortet” som ersatts av andra verktyg. Åtgärder har genomförts i var och en av initiativets huvudpelare: i) År 2011 gav rådet en rekommendation för att motverka att elever hoppar av skolan i förtid[20], vilket gav impulser för nationella åtgärder för att minska antalet avhoppare och för ett europeiskt samarbete på området för yrkesutbildning som stärkte utbildningen. ii) Moderniseringen av den högre utbildningen har varit huvudämnet i ett av kommissionens meddelanden. iii) Rörligheten har främjats genom flera olika verktyg, i synnerhet den nya integrerade strategin i programmet Erasmus+, det europeiska färdighetspasset och projektet ”Ditt första EURES-jobb” som syftar till att skapa arbetstillfällen för unga i de 28 EU-länderna. iv) För att bekämpa arbetslöshet och inaktivitet bland unga antogs en rådsrekommendation[21] som fastställer ungdomsgarantier[22], och program för ungdomsgarantier inrättades – de kan stödjas av de europeiska struktur- och investeringsfonderna och av ungdomssysselsättningsinitiativet för medlemsstater med regioner där ungdomsarbetslösheten överstiger 25 %.

2.2 Lärdomar

Kommunikationen när det gäller Unga på väg har varit bristfällig i flera avseenden. Initiativets övergripande karaktär och åtgärdernas långsiktiga perspektiv har stått i motsats till vissa berörda parters förväntningar på ett operativt finansieringsprogram. Information om de program och initiativ som startats inom området för utbildning och ungdomsarbetslöshet har lett till att dessa förväxlats med själva flaggskeppsinitiativet.

[20] 2011/C191/01.
[21] 2013/C120/01.
[22] Ungdomsgarantier innebär att ungdomar under 25 år får jobberbjudanden av hög kvalitet, fortbildning eller praktikplats inom fyra månader efter att de blivit arbetslösa eller lämnat sin formella utbildning.

FLAGGSKEPPSINITIATIVET INNOVATIONSUNIONEN

1. Flaggskeppsinitiativets mål

Innovationsunionen är ett heltäckande åtgärdspaket som syftar till att skapa en innovationsfrämjande miljö inom EU. Innovationsunionen ska främja forskning och innovation i EU genom en rad åtgärder som gagnar myndigheter, företagare, forskare och ingenjörer samt allmänheten. Utmaningar av allmänt intresse prioriteras i syfte att skapa bättre ramvillkor och tillgång till finansiering för forsknings- och innovationsverksamhet, vilket i sin tur bereder vägen för en gemensam marknad för innovation. För att detta mål ska kunna nås bygger innovationsunionen på 34 åtaganden och finansiering från programmet Horisont 2020 och andra instrument.

2. Det aktuella läget 2014

2.1 Resultat och effekter

Genomförandet av initiativet går enligt planerna. Alla åtgärder som fastställts inom ramen för Innovationsunionen genomförs som planerat, men i olika hög grad. I synnerhet har det inrättats fem europeiska innovationspartnerskap för att främja samarbetet på EU-, nationell och regional nivå, vilka tar itu med frågor gällande i) aktivt och hälsosamt åldrande, ii) produktivitet och hållbarhet inom jordbruket, iii) smarta städer och samhällen, iv) vatten samt v) råmaterial. Åtgärder för ökad användning av offentlig upphandling för innovation, införandet av ett pass för gränsöverskridande riskkapitalinvesteringar och inrättandet av ett enhetligt patentskydd ska skapa en innovationsvänligare företagsklimat. Framsteg har också gjorts i arbetet med att skapa ett europeiskt område för forskningsverksamhet under 2014, som ska effektivisera de allmänna forskningssystemen och stärka produktiviteten samt öka konkurrenskraften och tillväxten inom EU.

Övervakningsverktyg har inrättats. Med hjälp av en brett upplagd resultattavla för innovation utvärderas innovationsresultaten i de olika EU-länderna och samt styrkorna och bristerna i respektive forsknings- och innovationssystem. Dessutom har en ny indikator för innovation tagits fram, som jämför EU:s och medlemsstaternas innovationsresultat med de viktigaste handelsparterna. Man arbetar dock fortfarande på att ta itu med vissa av dess begränsningar. Indikatorn bygger på fyra huvudfaktorer, nämligen teknisk innovation, sysselsättning inom kunskapsintensiva områden, konkurrenskraften hos kunskapsintensiva varor och tjänster samt sysselsättningen i snabbväxande företag inom innovativa sektorer.

2.2 Lärdomar

Åtgärderna måste genomföras full ut. Alla åtgärder i Innovationsunionen går i rätt riktning. För att de positiva resultaten ska kunna omsättas i praktiken är det av avgörande betydelse att åtgärderna genomförs korrekt.

Innovationsunionen har inte kunnat förebygga den ökade risken för en innovationsklyfta inom EU. Sedan 2008 har innovationsklyftan mellan EU och USA och Japan kunnat minskas till nästan häften. Inom själva EU har konvergensdynamiken mellan medlemsstaternas innovationsresultat dock stannat upp och skillnaderna mellan länderna ökar.

FLAGGSKEPPSINITIATIVET EN DIGITAL AGENDA FÖR EUROPA

1. Flaggskeppsinitiativets mål

Initiativet En digital agenda för Europa har utformats för att hjälpa EU och dess medlemsstater att utnyttja fördelarna med en konkurrenskraftig digital gemensam marknad. De europeiska marknaderna kännetecknas av splittring som gör det svårt för EU dra fördel av den digitala ekonomin för att öka produktiviteten, sysselsättningen och tillväxten. En digital agenda för Europa ska frigöra den digitala potentialen och sprida den digitala kulturen över hela EU. För att nå detta mål fastställde man till en början 101 åtgärder inom sju huvudområden. Initiativet sågs över i december 2012 och sju nya huvudåtgärder definierades. De är främst inriktade på att stärka den digitala infrastrukturen, förbättra gällande bestämmelser, främja digital kompetens och digitala arbetstillfällen samt genomföra fokuserade strategier inom områdena för IT-säkerhet, molntjänster och mikroelektronik.

2. Det aktuella läget 2014

2.1 Resultat och effekter

Genom flaggskeppsinitiativet har man lyckats ge den digitala ekonomin den nödvändiga politiska uppmärksamheten. Det viktigaste resultatet är skapandet av en sammanhängande och framtidsinriktad åtgärdsram. Resultattavlan för den digitala agendan som publiceras varje år och det årliga digitala forumet för de berörda aktörerna har bidragit till att ge initiativet politisk och medial uppmärksamhet. En digital agenda för Europa gav även impulser för nationella åtgärder i 20 medlemsstater och flera regioner, som satte upp egna agendor.

Framsteg har gjorts när det gäller genomförandet av de planerade åtgärderna I januari 2014 hade mer än 90 % av de planerade åtgärderna slutförts eller gick som planerat. Användningen av Internet har nu blivit vanligt över hela EU, e-handeln blir allt viktigare trots att den fortfarande är begränsad på gränsöverskridande nivå, e-förvaltningstjänsterna har utvecklats och grundläggande bredbandstäckning har uppnåtts inom hela EU.

2.2 Lärdomar

Den gemensamma digitala marknaden har ännu inte blivit verklighet och fler investeringar i höghastighetsinfrastruktur är nödvändiga. Splittrade marknader, infrastrukturklyftor och bristande förtroende hos konsumenterna gör det fortfarande svårt att fullborda den gemensamma digitala marknaden. Bristen på infrastruktur för höghastighetsbredband är ett allvarligt problem då det skulle kunna leda till en ny digital klyfta och social utestängning i vissa områden, särskilt på landsbygden.

En rad brister har lett till att initiativet En digital agenda för Europa inte varit fullt så effektivt. Flaggskeppsinitiativets synlighet påverkades negativt av det stora antalet specifika åtgärder, eftersom det ledde till avsaknad av fokusering. Initiativet lyckades heller inte sätta frågor om informations- och kommunikationsteknik högst upp på dagordningen för strukturreformer.

FLAGGSKEPPSINITIATIVET EN INTEGRERAD INDUSTRIPOLITIK FÖR EN GLOBALISERAD TID

1. Flaggskeppsinitiativets mål

Initiativet En integrerad industripolitik för en globaliserad tid ska genom en samordnad strategi stärka den europeiska industrins konkurrenskraft. Genom detta initiativ vill man betona behovet av att kombinera innovation, diversifiering och hållbarhet och uppmuntra grundandet och utvecklingen av små och medelstora företag. Initiativet bygger på 70 åtgärder för att stärka den europeiska industrins konkurrenskraft och skapa en företagsmiljö som i högre utsträckning främjar innovation. Samtidigt ska det hjälpa industrin att ta itu med nya globala utmaningar.

2. Det aktuella läget 2014

2.1 Resultat och effekter

Stora framsteg har gjorts när det gäller genomförandet av initiativet. 90 % av de ursprungliga 70 åtgärderna som omfattas av initiativet har genomförts eller håller på att genomföras. Meddelandena om industripolitiken från 2010, 2012 och 2014 har hjälpt till att omsätta flaggskeppsinitiativets mål till politiska åtgärder. Många av initiativets åtgärder syftar till att stödja små och medelstora företag. Småföretagsakten för Europa sågs över och en åtgärdsplan för att ge små och medelstora företag större tillgång till finansiering samt en strategi för att främja internationelisering av dessa företag antogs 2011. Ett standardiseringspaket lades fram 2012 för att göra utarbetningen av standarder mer effektiv. Under 2013 antogs programmet för konkurrenskraft för små och medelstora företag för att främja konkurrenskraften, och med Copernicus och Galileo skapande man en ny dimension för tjänster genom rymdpolitiska initiativ. Ett meddelande för att uppmuntra företagande lades dessutom fram 2012. Andra åtgärder syftar till att förbättra regelverket för företag, främst genom att förenkla lagstiftningen med hjälp av regelbundna ”hälsotester” och reducera den tid och de kostnader som krävs för att starta ett företag, stärka och fördjupa den gemensamma marknaden genom antaget av inremarknadsakterna I och II under 2011 och 2012 samt främja innovation och moderingseringen av industrin. Det har även tagits ett antal sektorspecifika initiativ.

2.2 Lärdomar

Initiativet En integrerad industripolitik för en globaliserad tid baseras på ett medellångt och långfristigt perspektiv, och det kommer att ta tid innan många av åtgärderna ger resultat. Ländernas budgetar för investering i nödvändig nätverksinfrastrukturer har krympt, den inre marknaden är fortfarande ofullständig, tillgången till finansiering för små och medelstora företag har minskat till följd av krisen och framstegen med att säkerställa tillräckligt kvalificerad arbetskraft för industrijobb har gått långsamt. De flesta av åtgärderna som omfattas av flaggskeppsinitiativet har ett perspektiv på tre till tio år. Endast några få av dem har en kortsiktig, operativ inriktning. Med bakgrund av den ekonomiska krisens negativa effekter på flera av EU:s industrisektorer behöver åtgärderna i flaggskeppsinitiativet kompletteras med åtgärder inom prioriterade nyckelområden som skulle kunna ge effekter på kort och medellång sikt.

FLAGGSKEPPSINITIATIVET ETT RESURSEFFEKTIVT EUROPA

1. Flaggskeppsinitiativets mål

Flaggskeppsinitiativet Ett resurseffektivt Europa underlättar övergången till en resurseffektiv, koldioxidsnål ekonomi. Målet med initiativet är att bryta sambandet mellan tillväxt och resursanvändning och erbjuda en långsiktig ram där resurseffektivitet är en av grunderna för politiska åtgärder, främst i fråga om klimatförändringar, energi, transport, industri, avfall och råmaterial, jordbruk, fiske, biologisk mångfald samt regional utveckling. Mot bakgrund av de ökande påfrestningarna på naturresurserna och problemets internationella dimension syftar detta initiativ till att främja en smartare användning av naturresurser fram till 2020 och förankra detta tankesätt för att uppnå bättre resultat fram till 2050. För att detta mål ska kunna uppnås har en rad initiativ tagits sedan 2011.

2. Det aktuella läget 2014

2.1 Resultat och effekter

Flera åtgärder inom ramen för Ett resurseffektivt Europa har redan inletts på EU-nivå. Alla huvudåtgärder i initiativet har redan lagts fram av kommissionen. Särskilt viktig är den långsiktiga politisk ram fram till 2050 som lades fram 2011. Den består av fyra färdplaner, nämligen färdplanen för ett konkurrenskraftigt utsläppssnålt samhälle 2050[23], vitboken Färdplan för ett gemensamt europeiskt transportområde – ett konkurrenskraftigt och resurseffektivt transportsystem[24], färdplanen för förnybar energi[25] och färdplanen för ett resurseffektivt Europa[26]. Denna strategiska färdplan kompletterades av ett antal medelfristiga mål, bland annat den nya strategin för biologisk mångfald *Vår livförsäkring, vårt naturkapital – en strategi för biologisk mångfald i EU fram till 2020*[27], *Strategi för skydd av Europas vattenresurser*[28] och nya *Ett program för ren luft i Europa*[29]. Reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken, bland annat införandet av en miljöanpassningskomponent, och av den gemensamma fiskeripolitiken är också ett resultat av detta initiativ. Kommissionen kommer att fortsätta arbeta på de uppföljande åtgärder som ingår i detta alternativ. Dessutom har kommissionen närmare specificerat färdplanerna för klimat och energi fram till 2050 i sitt meddelande *En klimat- och energipolitisk ram för perioden 2020–2030* som lades fram den 22 januari 2014[30].

2.2 Lärdomar

En bredare strategi är nödvändig för att man ska kunna mäta resurseffektivitet. Frågan om resurseffektivitet omfattar många olika politiska områden och förknippade resurser. Det hade varit praktiskt med en enda eller en begränsad uppsättning indikatorer för att mäta förbättringarna i fråga om användningen av resurser som energi, råmaterial, mark och vatten på ett operativt sätt i syfte att påskynda den politiska utvecklingen. Det är emellertid svårt att analysera förändringar av resursanvändningen på ett förenklat sätt och att formulera tillräckligt precisa indikatorer. Därför måste arbetet fortsätta. Eurostats resultattavla för resurseffektivitet med resursproduktivitet som huvudindikator är ett viktigt steg i denna riktning. Så som underströks inom ramen för klimat- och energipolitiken för 2030 är en systematisk övervakning med hjälp av huvudindikatorer också ett nödvändigt verktyg för att man ska kunna bedöma de framsteg som skett mot en konkurrenskraftig, säker och hållbar energianvändning.

[23] KOM(2011) 112.
[24] KOM(2011) 144.
[25] KOM(2011) 885.
[26] KOM(2011) 571.
[27] KOM(2011) 244.
[28] COM(2012) 673.
[29] COM(2013) 918.
[30] COM(2014) 15.

FLAGGSKEPPSINITIATIVET DEN EUROPEISKA PLATTFORMEN MOT FATTIGDOM OCH SOCIAL UTESTÄNGNING

1. Flaggskeppsinitiativets mål

Målet med den europeiska plattformen mot fattigdom och social utestängning är att säkerställa ekonomisk, social och territoriell sammanhållning. Initiativet bygger på det europeiska året för bekämpning av fattigdom och social utestängning 2010 och syftar till öka medvetenheten om och erkänna de grundläggande rättigheterna för människor som drabbats av fattigdom och social utestängning, så att de kan leva ett värdigt liv och aktivt delta i samhället. Målet med flaggskeppsinitiativet var att utveckla en integrerad strategi för att bekämpa fattigdom genom att samla ihop olika ekonomiska, skattemässiga och sociala åtgärder eller åtgärder på den gemensamma marknaden. Det förutsatte även ett samarbete mellan det civila samhället, arbetsmarknadens parter och medlemsstaterna. I initiativet specificerades behovet av åtgärder från kommissionen inom fem områden, nämligen vad gäller att i) vidta åtgärder på alla politikområden, ii) säkerställa en mer omfattande och effektivare användning av EU-medel för att stödja social integration, iii) främja en evidensbaserad social innovation, iv) samarbeta med den sociala ekonomin för att ta vara på dess potential och v) öka den politiska samordningen mellan medlemsstaterna. Inom ramen för den europeiska plattformen mot fattigdom och social utestängning fastställdes 64 åtgärder som ska genomföras av kommissionen.

2. Det aktuella läget 2014

2.1 Resultat och effekter

Initiativet genomförs i rask takt. Kommissionen har redan genomfört två tredjedelar av de 64 åtgärderna. För att hjälpa medlemsstaterna att ta itu med dessa utmaningar genom strukturreformer mot bakgrund av den långvariga krisen har kommissionen lagt fram politisk vägledning i form av det sociala investeringspaketet[31] och rekommendationen *Bryta det sociala arvet – investera i barnens framtid*[32], EU-ramen för nationella strategier för integrering av romer fram till 2020[33] och vitboken *En agenda för tillräckliga, trygga och långsiktigt bärkraftiga pensioner*[34]. Kommissionen har lagt fram ett förslag till ett direktiv om betalkonton. För att stödja den sociala ekonomin och de sociala entreprenörerna har den offentliggjort initiativet för socialt företagande och inrättat en europeisk fond för socialt företagande Kommissionen har även utfärdat riktlinjer för aktivt åldrande och solidaritet mellan generationerna och tagit fram ett index för aktivt åldrande. Ytterligare ett särskilt initiativ som genomförs inom ramen för den europeiska plattformen mot fattigdom och social utestängning är den årliga konferensen om fattigdom.

2.2 Lärdomar

Till följd av en rad hinder har flaggskeppsinitiativet inte haft fullständigt effektiva resultat. Efter antagandet av det sociala investeringspaketet har den politiska fokusen och komminikationsinsatserna till stor del förskjutits från flaggskeppsinitiativet. Initiativet lyckades inte heller till fullo skapa ett enhetligt ramverk för socialpolitiken och utnyttja synergierna mellan de olika åtgärderna. Det handlar snarare om ett lapptäcke av initiativ och mervärdet av flaggskeppsinitiativet är inte helt uppenbart.

[31] COM(2013) 83.
[32] 2013/112/EU.
[33] KOM(2011) 173.
[34] COM(2012) 55.